

DARBININKAS

XLIV NR. 7

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN 21, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, SAUSIO - JANUARY 27, 1959

Administracija GLenmore 5-7281
Redakcija GLenmore 5-7281

10 CENTŲ

POPIEŽIUS JONAS XXIII

Popiežius Jonas XXIII žada šaukti visuotinį Bažnyčios susirinkimą Bažnyčios vienybės reikalu

Popiežius Jonas XXIII sausio 25 pareiškė, kad atsižvelgdamas į šių dienų pavojus Bažnyčiai ir sustiprėjusį klaidų brovimą į tikinčiuosius, numato sušaukti visuotinį Bažnyčios susirinkimą. To susirinkimo pagrindinis uždavinys atstatyti Bažnyčios vienybę.

Iš paskutinių kalbų, kuriose popiežius Jonas XXIII reikė didelį susirūpinimą dėl katalikų bažnyčios likimo Kinijoje, dėl Rytų Bažnyčios taip pat, spėjama, kad popiežius siekia ne tik išgel-

bėti Kinijoje bažnyčią nuo atskilimo, bet vienybės su pravoslavija ir anglikonų Bažnyčia. Pravoslavų ir protestantų bažnytinės vadovybės popiežiaus iniciatyvą sutiko palankiai.

Pareiškė susirinkimo norą. Tačiau ir su tam tikru atsargumu, kol nepaaiškėjo sąlygos.

Kada ir kur visuotinis Bažnyčios susirinkimas bus, nepasakelbta. Tik spėjama, kad Romoje ir šių ar kitų metų eigoje.

Paskutinis visuotinis Bažnyčios susirinkimas buvo 1869. Jame buvo paskelbtas popie-

žiaus neklaidingumas tikėjimo ir doros dalykuose. Susirinkimas buvo nutrauktas, kai Romą užėmė Italijos kariuomenė.

Viso tokių susirinkimų buvo tik 20.

Pagal kodeksą visuotiniame Bažnyčios susirinkime dalyvauja kardinolai, arkivyskapai, vyskapai ir vienuolynų viršinininkai. Siom sąlygom susidarytų apie 1.800. Būtų pakviesti taip pat tituliariniai arkivyskapai bei vyskapai — apie 900.

Šalia visuotinio Bažnyčios susirinkimo popiežius numatė dar Romos diocezinį sinodą ir Kanonų kodekso pritaikymą naujom sąlygom.

PREZIDENTAS IR UNIJS

AFL-CIO lyderiai stojo kritikuoti prezidento Eisenhowerio pranešimo dėl biudžeto.

Labiausiai jiem nepatiko prezidento išpėjimas, kad infliaciją gali priartinti unijų reikalavimas kelti algas. Unijų komitetas apkaltino prezidentą davus neteisingas žinias. Esą per 1956-8 metus tose srityse, kur labiausiai veikia unijos, kainos pakilusios tik 5.2 proc., kur jų nėra, gyvenimas pabrangęs 11.1 proc.

Tekstilės unijų lyderis W. Pollock pareiškė, kad 1947-57 pramonės darbininkų atlyginimas pakilęs 15 proc., o kainos 53 proc.

Pragyvenimas nebrangsta

Darbo statistikos biuras apskaitė, kad gruodyje pragyvenimo kainos buvo 0.2 proc. mažesnės nei lapkrityje ir lygios su birželio kainom, arba 1.7 proc. didesnės nei prieš metus tą pat mėnesį. Sausyje pasikeitimų nenumatoma, nors kai kurios maisto prekės rodo mažos tendencijos brangti.

Fabrikų darbininko vidutinis atlyginimas lapkrityje buvo 72.10 vienam asmeniui ir 79.60, jei jis išlaiko trijų asmenų šeimą.

O Bedarbių skaičius nemažta N.Y. Times surinktom žiniom, bedarbių skaičius nelinkęs šiuo metu mažėti. Visoje Amerikoje vidutiniškai iš 16 yra 1 bedarbis. Detroite iš 8 yra 1 bedarbis, New Yorke iš 13 yra 1. Pittsburghe, kur susitelkia anglies ir plieno gamyba, šiuo metu esą dvigubai daugiau bedarbių nei pernai sausyje. Šviesesnė žinia iš Kalifornijos — gruodyje ten dirbančių skaičius buvo didesnis nei bet kada anksčiau.

— Formozos vyriausybė baiminasi komunistų oro puolimo ir nutarė valdžios įstaigas iškilnoti į netolimus kaimus.

AR CASTRO IMS KOVOTI PRIEŠ LOTYNŲ AMERIKOS DIKTATORIUS?

LIAUDIES TEISMAI

Kuboje sausio 22 pradėti vieši karo teismai, dalyvaujant miniai. Pradžiai paimti į teismą

Tai 1.20 dol. daugiau nei lapkrityje ir 4.30 dol. daugiau nei prieš metus. Aiškinama, kad perkamoji galia darbininkui padidėjus 1.5 proc.

3 buvę Batista karininkai, kaltinami nužudę viso 200 Kubos gyventojų. Jie kaltinimus atmetė, bet 18,000 minia šaukė: "Melagiai, nužudyt juos!" Užsienio korespondentų buvo prikviesta 350. Revolucionierių vadas Castro pareiškė, kad taip bus teisiami per 400 "Karo nusikaltėlių", kurie nužudę 20,000 Kubos piliečių.

KUBOJE MINIOS TEISMAI - TEBESAUTĖJA

Havanoje nuteistas sušaudyti majoras Blanco. Teismas buvo paverstas komedija, kurioje turėjo teatrališkai dalyvauti ir vaikai, reikalaujami nubausti jų tėvų žudikus. Kitur vėl moterų delegacijos reikalavo akivaizdoje užsienio žurnalistų, kad baismės vykdymas nebūtų atidėtas.

Nors Castro paskelbė, kad bus teisiami dar per 400 kaltininkų, bet jau Castro suprato, kad minios teismas yra pastyčiojimas iš teismo ir užsienioje kelia nepasitikėjimą juo pačiu. Jis įsakęs toliau kariuomenei organizuoti teismus be minios.

KUBOS NAUJAS DIKTATORIUS NASSERIO PĖDOM?

Venezuelos parlamente kalbėdamas porą valandų, naujasis Kubos diktatorius Castro įtikinėjo, kad reikia sudaryti Amerikos valstybių demokratinę bloką. Dabartinė unija niekam neverta, kol iš jos neįmesti diktatoriai. Turėjo galvoje labiausiai tris valstybes — Nicaragua, Paragvay ir Dominikonų respubliką. Venezuelai siūlė panaikinti vizas į Kubą, kad žmonės galėtų kuo daugiau bendrauti.

Castro pastangos jungti Amerikos valstybes panėsi į Nasserio pastangas jungti arabus.

Amerikos potvynių nuostoliai už 100 milijonų

GELBSTISI nuo potvynio, kuris ištiko Pensylvanija, Ohio, Michigan, New Yorke ir kaimynines valstybes.

— Penkiose valstybėse potvyniai, kaip lig šiol paaiškėjo, pridarė nuostolių už 100 mil. dol., 25,000 žmonių liko be patogės. Zuvusių nuo potvynių, tornado ir keliuose per tą laiką priskaitoma 115, namų sugriauta 3,500.

— Kubos užsienių reikalų ministras pareiškė, kad Kuba neužmęgs diplomatinį santykių su Sovietais, o komunistus pašalinęs iš vyriausybės postų.

— Belgijos Kongo riaušės tęsiasi. Minia vėl demonstravo prieš belgus ir akmenimis apdaužė katalikų bažnyčią bei valdžios pastatus.

— Prezidentas pranešė, kad parodai Maskvoje yra paskirta 3,600,000 dol. Prezidentas aiškino, kad tai labai naudinga investacija, nes Maskva susidarysianti teisingą vaizdą apie Ameriką.

VAKARŲ EUROPOS VALSTYBĖSE YRA 12.000 MASKVOS AGENTŲ

Sovietų agentų viršininko pavduotojas atbėgo į Vakarų su Vakaruo veikiančių agentų sąrašais.

Tik sausio 22 paskelbta, kad iš rytų Vokietijos atbėgo į vakarus pulk. lt. Siegfried Dombrowski, rytų Vokietijos karinės šnipų organizacijos viršininko pavduotojas. Atbėgo apie Kalėdas.

Spaudai jis dabar pranešė, kad šnipų organizacija yra kontroliuojama rusų. Joje yra 60,000 narių. Iš jų 12,000 yra pasiusti į vakarus Europą. Kiti 48,000 yra infiltruoti į organizacijas bei įmones rytų Vokietijoje ir seka bet koki pasireikimą prieš Sovietus.

Dombrowski atsigabeno ir perdavė Vakarų įstaigom sąrašus svarbiausių agentų, kurie veikia dešimtyje Europos valstybių, daugiausia vakarų Vokietijoje.

Papasakojo ir kaip organizacija agentus verbuoja. Esą labai sekami rytų Vokietijos gyventojų susirašinėjami su vakarų Vokietija. Iš tų susirašinėjimų organizacija mato, koki

gyventoją reikia paspausti, kad iškvieštų savo giminaitį atvykti į rytų Vokietiją. Kai atvyksta, tada jau už pinigus ar grąsinimo būdu jis verbuojamas į agnetus.

Pats Dombrowski yra 43 metų, sakėsi nuo 1933 esąs komunistų partijoje, už tai sėdėjęs Hitlerio koncentracijos lageryje. 1945 buvo sovietų išleistas. Apmokomas buvo Maskvoje. Dar neseniai taip pat dalyvavęs konferencijoje Maskvoje. Jo šeima taip pat pergabenta į Vakarų.

Po jo pabėgimo sovietai turės iš pagrindų perorganizuoti visų savo agentų tinklą Europoje.

Ar gražinimo jau nereklamuos?

Maskva paskelbė bauses už neįgrįžimą

Elta praneša, kad Kalėdų pirmą dieną Sovietų aukščiausia taryba (parlamentas) drauge su tautybių taryba priėmė naujus baudžiamuosius nuostatus. Pagal tuos nuostatus prie sunkiausių nusikaltimų priskiriamas "tėvynės išdavimas", o tėvynės išdavimu laikomas ir "pabėgimas į užsienį" ir "atsisakymas grįžti iš užsienio į Tarybų Sąjungą" ir pagalbos teikimas užsienio valstybei vykdam priešišką veiklą prieš Tarybų Sąjungą.

Po tokio įstatymo visa Michailovo propaganda už grįžimą nustoja prasmės.

PUNSKO LIETUVIUS PERSEKIOJA

Balfo centre gauta žinių, kad Lenkijos komunistinė valdžia pradėjo persekioti lietuvių veikėjus Punske. Vienus ištrėmė, kitus tardo.

Rockefelleris kelia mokesčius

Numatė kelti mokesčius už cigaretes dar 2 cn. Tokiau kelti asmeninių pajamų mokesčius. Lig šiol atleidžiami buvo nuo valstybinio pajamų mokesčio asmeniui 1000 dol., šeimai 2500 dol., už kiekvieną kita išlaikomą asmenį dar 400 dol. Dabar numato atleisti tik 800 ar net 600 dol. už kiekvieną iš asmens uždarbio išlaikomą asmenį. Be to, numato valstybinį mokesčių,

kaip ir federalinį, išskaityti iš savaitinio atlyginimo. Tokiu būdu tikisi turėti papildomai 150 mil. pajamų.

Macmillanas į Maskvą?

Moskvoje ir Vakarų santykiuose naujų įvykių nėra, bet gandai ir spėliojimai virte verda iš menkiausių pareiškimų. Toks pareiškimas buvo Mikojanas, kad terminas pasitraukti iš Berlyno gali būti pratęstas dienom ir mėnesiam, jeigu eis derybos. Amerika priėmė tą žinią su pasitenkinimu. Ji pareiškė pasiryžusi konferencijai. Vakarų ministrų konferencija gali būti vasario 2. Su ja skubama. Anglijos min. pirm. Macmillanas nepatvirtino, bet ir nepaneigė gando, kad jis vyks vizito į Maskvą.

KIPRAS BUS NEPRIKLAUSOMAS?

Graikijos ir Turkijos vyriausybės derasi dėl Kipro likimo. Atmetas Graikijos reikalavimas prijungti Kiprą prie Graikijos. Atmetas Turkijos reikalavimas Kiprą padalyti. Beliko bendra išvada: duoti Kiprui nepriklausomybę, apstatytą įvairiom sąlygom — kad Kipras pasižadėtų niekada nesijungti su Graikija, kad nesidėtų į tokias sąjungas, kuriose nedalyvauja Graikija ir Turkija; kad būtų paliktos bazės Anglijai. Anglija tose derybose nedalyvauja.

— Korejos kare yra dingę 2,147 vakarinių sąjungininkų karai. Spėja, kad jie komunistų nelaisvėje. Komunistai reikalavimą juos grąžinti atmetė.

— Sen. Styles Bridge, resp., sausio 22 pasmerkė tuos kapitalistus ir pramonininkus, kurie lenktyniavo, kas iškels pietus Mikojanui. Tą pat pasakė ir apie savo kolegas senatorius.

— Kipro salos anglų gubernatorius paleido 61 kalinį, kai pagrindis paskelbė šešių savaičių paliaubas. Tuo metu derasi Turkijai ir Graikijai dėl Kipro likimo.

Guatemala ir Meksika nesikalba

Meksika sausio 23 nutraukė diplomatinis santykius su Guatamala. Priežastis — kad Guatemalos lėktuvas gruodžio 31 apšaudė Meksikos žvejus, 3 užmušė, 14 sužeidė ir 11 suėmė. Mat, Guatamala pasiskelbė, kad vandenys per 12 myl. nuo kranto jai priklauso, kaip tai padarė Sovietai ir kom. Kinija.

Potvynio sritis

Meksikoje kova dėl naftos Meksikos spaudoje pasipylė kaltinimai suvalstybintai naftos pramonei. Kaltinama, kad jos administracijoje yra korupcija, kuri per 5 metus padarius nuostolių už 114 mil. dol. Administracija pasiteisina tik tuo, kad naftos kompanijos nori atgauti naftą į savo rankas, dėl to skleidžia spaudoje tokias žinias.

Daugybė tautų padarė šį kraštą žymų ir klestintį

Anapolyje, Marylando valstybėje, yra garsi JAV Jūros Akademija. Ji paruošia karo laivynui jūreivius — karininkus. Tą akademiją yra baigęs ir vienas kitas lietuvis jaunuolis.

Pernai vasario mėnesyje toje akademijoje mokėsi ir ja baigęs leitenanto laipsniu **Jonas A. Radzevičius** — Rasavage iš Du Bois, Pa. Akademiją bebaigiant jam teko rašyti mokslinį darbą savo paties pasirinkimu. Jisai pasirinko pastudijuoti ir parašyti apie vokiečių okupaciją Lietuvoje praėjusio karo metu (The German Occupation of Lithuania during World War II). Kodėl jisai tokią temą pasirinko, pasako jo darbai surašyta įžanga. Ir ji pasako kai ką daugiau, kas kreipia mūsų ypatingą dėmesį, kadangi nei jis pats nei jo tėvai nėra gimę Lietuvoje.

"TIRPIMO KATILAS" AR DIDELĖ PASLAUGA?

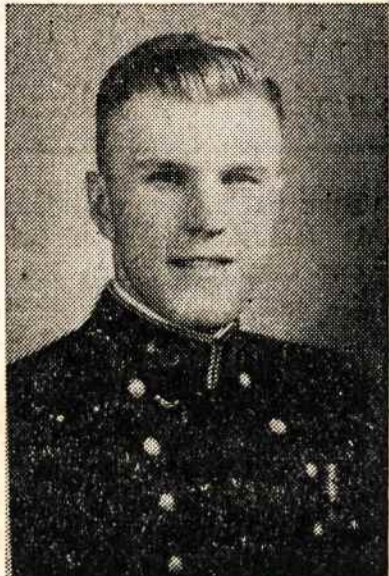
"Jungtinės Amerikos Valstybės dažnai yra pavadinamos pasauliniu "tirpimo katilu." Taip vadinama dėl to, kad Amerikos piliečiai atstovauja dideli "gausybė tautų" — savo senolių. Amerikiečiai yra garbė pripažinti savo senąją užsieninę kilmę, kaip ir būti Amerikos piliečiu. Toji daugybė tautų, gyvenančių santarpije jau metų metus ir jungiamų bendro ryšio, mūsų kraštą padarė žymų ir klestintį.

Kai lankome šio krašto mokyklą, tai jau nuo jų pradžios tebetveria nusistatymas ir reikalavimas pažinti šio krašto istoriją. Tos žinios yra būtinos ugdymui jaunuolių, kurie turi subręsti ištikimi ir sąmoningi Amerikos piliečiai. Mes visi mokomės Amerikos istorijos, bet kiek iš mūsų randa laiko pastudijuoti praeitį savo senolių, kuriais mes pasididžiuojame? Aš pribijau, kad tai daro nedaugelis.

Gerai suprasdamas, kiek pats mažai žinau apie Lietuvą, mano senolių kraštą, nusprendžiau laisva valia savo žinias pagilinti. Bebaigiant JAV Jūros Akademiją ta mano nauji aukštinė proga davė reikalavimas atlikti raštu tyrinėjimąjį darbą, kurį aš pats galiu pasirinkti. Pasirinkdamas savo darbui vieną epizodą iš Lietuvos praeities, aš žinau, kad tai tėra maža dalelė ilgos Baltijos kraštų istorijos ir kad šis mano darbelis tėra susijęs su pačiais paskutiniaisiais Lietuvos laikais."

Toliau autorius pastebi, kad jis laikėsi didelio objektyvumo ir nešališkumo, užmiršdamas savo jausmus ir neigiamai neliesdamas kitų tautų bei asmenų. Jam rūpėjo tiksliai akivaiz-

Ltn. John Rasavage-Radzevičius, Anapolio Jūrų Akademijos absolventas, trečios kartos jaunuolis, savo rašto darbe iškelia Lietuvą ir pabrėžia savo lietuviškąją kilmę.

JOHN A. RASAVAGE (Radzevičius)

dūs ir paliudyti faktai. Tačiau ir persijoti faktai jo darbe liudija, kokia sunki buvo vokiečių okupacija Lietuvoje. Savo gi įžangą autorius baigia tokia pasiraipa:

"Aš esu didžiai atlygintas už savo darbą gausumu žinių, kurias susirinkau. Mano senolių žemė, kurioje tėvų tėvai gyvenė, kovojo ir mirė, dabar man pasidarė daug tikresnė. Aš galiu grynai sąžine sakyti, jog labai didžiuojuos savo lietuviškąją kilmę ir kraują.

MOKSLO KELIU

Didžiai gražius ir teisingus žodžius apie savo sentėvių kraštą Lietuvą yra parašęs 22 metų jaunuolis. Jis yra gimęs 1936 rugpjūčio 17 Du Bois, Pa. Vaikystės dienas su tėvais praleido Sykesville, Pa., kur pradėjo mokytis pradinėje mokykloje. Vienerius metus dar mokėsi Du Bois, paskui vėl Sykesville. Tėvams nusikėlius į Punxsunawney, Pa., ten baigė pradinę ir vidurinę mokyklą. Besimokydamas grojo mokyklos orkestre, dalyvavo iškalbos klube, žaidė futbolą, priklausė skautam, buvo ir jų vadu (Assistant Scoutmaster), atžymėtas

Erelio medaliu su trimis palmėmis.

Aukštesnįjį mokslą nuo 1954 metų ėjo Anapolio Jūros Akademijoje, kurią 1958 birželio mėn. baigė BS laipsniu iš inžinerijos, gavęs pagyrimo diplomą ir pasiekęs dar leitenanto laipsnio marinarus. Šiuo metu atlieka pratimus marinių korpe Quantico, Va. Turi ryžtą, jei bus galimybė, pasiekti marinių aviatoriaus karjeros.

LIETUVOS ATSTOVYBĖ ITALŲ IR ŠVEICARŲ SPAUDOJ

ITALŲ VALDZIAI ARTIMA SPAUDA NORI ĮKALBĖTI VATIKANUI NUOLAIDAS MASVAI. ŠVEICARŲ LAIKRASTIS DEMASKUOJA VISUS TOS SPAUDOS ARGUMENTUS IR SAMONINGUS MELUS.

Lietuvos atstovybės prie Vatikano klausimas jau išspręstas. Tas klausimas buvo sukėlęs didelio atgarsio italų spaudoje. Italų spaudos komentarus turėjo atitaisyti pats Oss. Romano. Klausimas rado atgarsio ir šveicarių katalikų dienraštyje Basler Nachrichten net trijuose straipsniuose. Juose padėtis ne tik informuojama, bet ir plačiai vertinama. Tie vertinimai nenustoja reikšmės ir šiandien. Jie parodo, kad Lietuvos ir Lenkijos atstovybių likimas yra maža dalis tos politinės kovos, kuri šiandien vyksta tarp Rytų ir Vakarų.

VATIKANO KURSO PASIKEITIMAS MASKVOJE ATZVILGIU?

Taip skelbė italų spauda. Basler Nachrichten svarsto, ar tai galėtų būti.

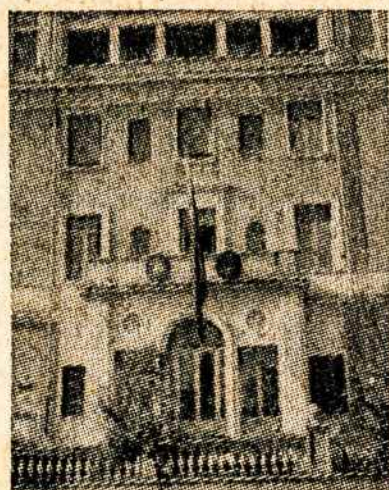
"Jonas XXIII savo kalėdiniam pareiškime rimtais žodžiais apgailestavo persekiojimus, ku-

riuos sovietai nuolat vykdo prieš katalikus anapus geležinės uždangos. Jo žodžiai yra priešingi tvirtinimams, kad naujas Popiežius eventualiai ketinąs paimti kitokią negu jo pirmtakas Pijus XII laikyseną komunistų atžvilgiu. Ir tikrai yra aišku, kad

katalikų Bažnyčia negali eiti į susitarimus su valstybe, kuri skelbia ir platina ateizmą, nes jeigu ji norėtų tai daryti, ji sukurtų pačius pagrindus, ant kurių stovi ji pati ir viso katalikiškojo pasaulio tikėjimas." Lenkijos kard. Wyszynskis reikalavęs panaikinti atstovybes prie Vatikano, kad galėtų pagerėti katalikų padėtis Lenkijoje ir Lietuvoje, laikraštis atsako:

Mintis, kad abiejų tų diplomatų pašalinimas iš Vatikano pagerintų Lenkijos ir Lietuvos katalikų padėtį, yra gerokai naiivi, provinciališka ir nesuderinama su Katalikų Bažnyčios pasauline misija.

Juk kiti Sovietų pavergti kraštai kaip Čekoslovakija ir Vengrija neturi egziliuotų atstovų prie Sv. Sosto, bet niekas negali tvirtinti, kad tuose kraštuose su katalikais elgiamasi geriau. Pasiūlymai "peržiūrėti" Lenkijos ir Lietuvos diplomatinį atstovų kredencialų galiojimą, kurie čia buvo taip ilgai pripažintami (nors pirmu žvilgsniu tai galėtų atrodyti kaip formalumas) turi būti pažymėti tikroju vardu, būtent, kaip labai svarus politinis žingsnis, kuris pa-

LIETUVOS atstovybės namai prie Sv. Sosto.

Laisvu laiku mėgsta sportuoti, medžioti ir žuvausti; renka pašto ženklus ir pinigų kolekcijų okupacija Lietuvoje. Savo gi įžangą autorius baigia tokia pasiraipa:

TREČIOSIOS KARTOS JAUNUOLIS

Praeitis jį domino dar visai mažai, ir jis išsiteiravo tėvų apie savo giminę.

Jo tėvas Jonas J. Radzevičius yra gimęs Amerikoje — Ambsbury, Pa., ir jau 29 metus tarnauja Pensylvanijos valstybės policijoje yra dabar seržantu Motina — Ona M. Vaškevičiūtė — taip pat gimusi Amerikoje — Sykesville, Pa. Tėvų tėvai buvo dūkai. Senelis Jurgis Radzevičius, buvo kilęs iš Rudaminos, senelė — Marija Liškevičiūtė — iš Suvalkų Kalvarijos. Motinos tėvas Andrius Vaškevičius, dar gyvas, kilęs iš Leipalingio, senelė — Agota Bačkauskaitė — iš Šventazerio. Su gimine Lietuvoje dėl okupacijos ryšiai nutrūkę. Giminių dar yra Du Bois, Pittsburghe ir Clevelande. Lietuviškos kilmės

jaunuolių sutikęs kariuomenėje, Jūros Akademijoje ir vieną pažįstą marinių korpe Quantico, Va.

Vedęs 1958 lapkričio 27 Phyllis Jeane McCracken. Jaučiasi laimingas, gyvena 4339 Taney Ave., Alexandria, Va.

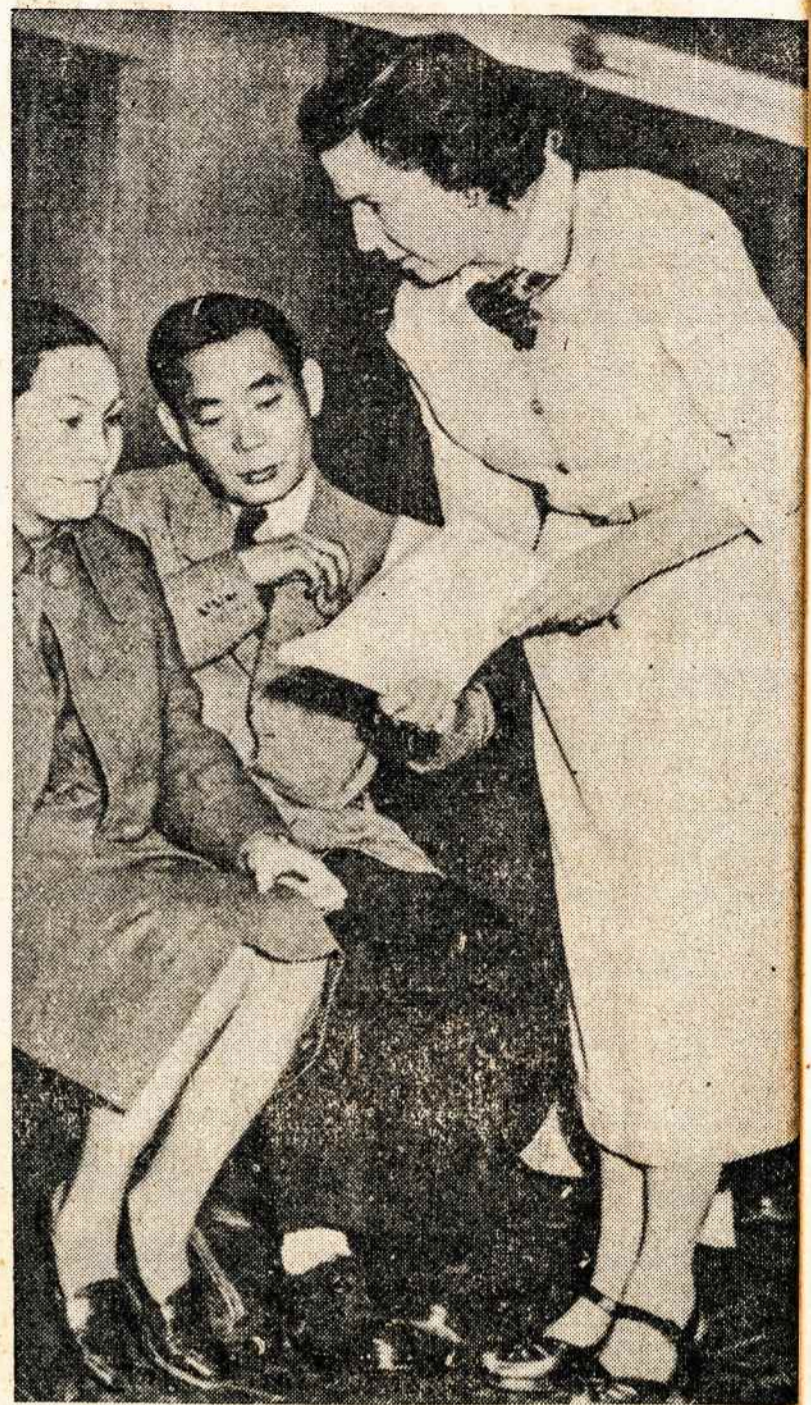
AR PAVARDĖS PAKEITIMAS DUODA KĄ GERO?

Minėtas rašinys ir asmeninės žinios apie autorių yra gautos tarpininkaujant motinai Ligorijai Brocktone (Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyne). Savo laiške autorius pastebi: "Mūsų giminės originali lietuviška pavardė turėtų būti Radzavich (Radzevičius), bet tėvas vėsdamas pakeitė į Rasavage, kad būtų lengviau ištarti. Kai kurie jo broliai turi senas pavardes, kiti pakeistas. Deja, pakeitimas mažai ką davė palengvinti ištariamą. Mūsų pavardė visą laiką kitų klaidingai ištariama ir spelinama".

Manome, kad tas pats yra atsilikęs ir su kitais lietuviškas, kurie norėjo pasilengvinti, savo pavardes nulietuvindami. Trečios kartos lietuviai tai supranta.

Jonui A. Radzevičiui, kuris parodė tie ryžto, drąsos ir pastangų pabrėžti savo lietuvišką kilmę ir savo darbe priminti Lietuvą aukštosios Jūrų Akademijos dekanui, kuriam savo darbą įteikė, turbūnie čia leista išreikšti padėką ir palinkėti sekmes jo troškimui būti marinių aviatorium.

S. Suž.

KALMUKAMS Philadelphiaje įteikiami dokumentai.

KALMUKAI BĖGLIAI AMERIKOJ

Sovietų Sąjungoje priskaitoma apie 174 tautinės grupės. Iš jų apie 60 yra pasiekusios aukštesnės kultūros ir tautinio sąmoningumo. Nors bolševikai skelbia, kad tautos globoja ir saugo jų kultūrą, bet tai yra tušti žodžiai. Visas atskiras tautas siekiama surusinti, o kurios nepasiduoda — išnaikinti. Ypač tokio naikinimo susilaukia mažesnės tautos, tarp jų ir kalmukai.

Kalmukai yra totoriškos kilmės. Iš Azijos jie pasliko į rytus prieš kokius 7000 metų ir sustojo tarp Dono ir Volgos

žinės uždangos, eventualus Vatikano palinkimas susitarti su jų laisvės ir nepriklausomybės budeliais, būtų sunkiausias smūgis."

(Bus daugiau)

Jie čia gyvena pusiau klajoklišką gyvenimą. Rusijos carų laikais niekas jų nelietė. Po bolševikų revoliucijos buvo sudaryta nauja autonominė kalmukų respublika. Kadangi kalmukai nesileidė bolševikinami ir griežtai laikėsi budistų tikėjimo tai po pradžios karo, kalmukų respublika buvo panaikinta, o jie patys išsklaidyti po Sibirą. Labai nedaug bėpaliok prie Kaspijos jūros. Dalis jų per didelį vargą ir pavojus paspruko Indiją. Kadangi Indija ir pavairsta, tai pereitais metais apie 600 kalmukų išleista į Ameriką. Jie apgyvendinti Farmingdale, N.J. Čia gavo žemę ir kitų darbų.

Kalmukų pavyzdys rodo, kad Sovietų Rusijos režimas neišmesnės kultūros tautom nepelkiamas.

HOLY LIGHT

BAZNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION

SAV. B. KUČINSKAS

35 So. 8th Street
Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 7-2155
Resid. Illinois 8-7118

AR JŪS NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

Virš 21,000,000 automobilių savininkų moka daugiau, negu reikalinga. Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras, Jūs esate kvalifikuotas: Dideliam apdraudos sutauptumui, geresnei savo apsaugai ir greitesniam atarnavimui, reikalaujant nuostolių atlyginimo.

Kreipkitės:

ALBERT F. PETERS
(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd.

Forest Hills 75, N. Y.

Tel. VI. 3-1477

NAMŲ ADRESAS

106-53 95th Street,

Ozone Park 17, N. Y.

"Dievo žmogus" patrauktas į teismą

Lenkijoje sausio 19 prasidėjo teismas, į kurį patrauktas kun. M. Pierožynskis, vienuolis redemtoritas, ir 17 jo bendradarbių. Visi kaltinami, kad "pridarė valstybei nuostolių, spekuliuodami juodoje rinkoje popierium". Tačiau to teismo užkulisiai yra kitokie.

Kun. M. Pierožynskis, suimtas jau prieš keletą mėnesių, buvo redaktorius ir leidėjas katalikiško laikraščio "Homo Dei" (Dievo žmogus). Tas laikraštis buvo skiriamas tiksliai kunigam, bet plačiai plito tarp pasauliečių, ypač inteligentų. Tai buvo vienintelis laikraštis, kuriame buvo galima laisvai svarstyti teoretinius — filosofinius klausimus. Paskutiniu metu plačiai buvo diskutuojamas asmenybės klausimas. Kaip žinia, komunistinėje santvarkoje žmogus nusmelkiamas masės — kolektyvinio gyvenimo, kolchozo. Toks "gyvulinės bandos" žmogus lengviau valdyti ir išnaudoti. Bet žmogus lieka žmogus: jis ilgisi savarankiškumo, individualumo,

laisvo reikišimosi. Tais klausimais laikraščiu rašinėjo prof. Swierzawskis, laikomas žymiu dabarties lenkų filosofu, ir ėjo plačios diskusijos.

Laikraščio kryptis, svarstomi klausimai ir ypač jo įtaka bei populiarumas negalėjo patikti komunistinei Gomulkos valdžiai. Reikėjo rasti kokį priekabį. Jis rasta: "redaktorių leidėjas kun. M. Pierožynskis nelegaliai apsirūpinęs juodoje rinkoje popierium". Tai nebe naujas išgalvojimas. Savo metu vokiečių naciai suėmė daug žmonių už "spekuliaciją juodoje rinkoje". Dabar tą patį daro lenkų komunistai.

Kun. M. Pierožynskio ir jo bendradarbių teismas rodo, kad komunistinė Lenkijos vyriausybė vis daugiau suveržia anksčiau duotąją katalikam laisvę. Vargu ką gali padėti ir kardinalas St. Wyszynskis, rūpinęsis, kad dėl šventos ramybės būtų uždaryta egzilinė lenkų vyriausybės atstovybė prie Vatikano. O su tuo jo prašymu susijo ir Lietuvos reikalai.

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (with Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų. 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKĄ ir LIETUVIŲ ŽINIĄS.

Second-class postage paid at Brooklyn Post Office.

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laikraštį tvarko REDAKCIJOS KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDĖLIS
Kraštinis ir korespondencijai redakcija tašo savo nuožiora. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardė pasrašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA: 916 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y. Tel. GLENMORE 5-7281

Akcija prieš Amerikos saugumą

Amerika vėl išgyvena prokomunistinės akcijos kilimą. Nuoslūgis buvo pasireiškęs po Vengrijos sukilimo. Žiaurus sukilusių vengrų žudymas buvo sukėlęs bent žodinį pasipiktinimą komunistam didžiai nemalonų. Nemažai kairiųjų intelektualų ir pačių partiečių nusiuko nuo Maskvos.

Be to, prieš Vengrijos sukilimą į komunistų ir jų simpatikų eiles inėšė sumišimo Stalino nuvainikavimas. Jo garbintojai buvo tvirtai išmazgoję per veidą, kol atsipeikėjo pamatę, kad Chruščiovas to paties siekia. Reikėjo tačiau laiko savo bekrinkančiom gretom aptvarkyti, ūpui atgauti ir susitvenkusias antikomunistines nuotaikas prasklaidyti. Tam Maskvoje dirbta ištisi dveji metai. Rezultatai tik dabar pasirodo. Amerikoje prokomunistinė akcija vėl atgyja. Ji atsiremia pačios Amerikos tarptautine ir vidine politika.

Vidaus politikoje nesunku pastebėti tam tikras kreives arba zigzagus komunistų atžvilgiu. Jiem labai palankūs buvo praėjusio karo metai ir prez. D. Rooseveltui laikysena. Tik po karo susigriebta, kad krašte per daug yra privisę šnipų ir Maskvos agentų. Griebtasi griežtesnių priemonių. Žinome visą eilę bylų, teismų ir tardymų. Prisimename Hissą, Fuchšą, Juditą Kaplan, Rosenbergs, 13 komunistų šulų teismą, komunistų partijos skelbimą nelegalia, sen. McCarthy, atstovo Kersteno ir Antiamerikinės veiklos komiteto tyrinėjimus.

Visą tai buvo daroma Amerikos apsaugai, kai subversinė veikla pasirodė grėsmi kraštui ir žmonėm. Teisingai buvo pagrįsta ir teisingai daroma, nors kai kas šaukė, kad be reikalo žvejojamos "naudonos silkės". Jos vis dėlto galda nuleido; kitos išsibėgiojo. Maskvai sudarė didelį rūpestį.

Pernai tas rūpestis Chruščiovui ir Mikojanui palengvėjo. Talkon atėjo JAV vyriausias teismas, paleidęs nuteistus komunistus ir leidęs duoti vizas norintiems keliauti į Maskvą ir grįžti. Esą negalima piliečių laisvės varžyti. Geras būtų tas žmoniškumas, jeigu priešas elgtųsi žmoniškai. Tačiau priešas laisvę ir toleranciją išnaudoja tam, kad ją atimtų milijonams.

Antiamerikinės veiklos komitetas (Un-American Activities Committee), sudarytas Senato, paskutiniem dienom taip pat iš visų pusių puolamas, kad būtų panaikintas. Laikraščiuose (Washington Post) paskelbtas tuo reikalu atsisaukimas, pasirašytas užsislėpusių komunistų arba jų simpatikų. Jie žino, į ką taiko ir ko siekia. Bet ar žino visi padorūs amerikiečiai, kuriem rūpi šio krašto laisvė ir žmonių gerovė bei gyvybė, kad priešas kelia galvą ir veržiasi pro atlapas duris?

Praslinkus aštuoneriem me-

Lietuvių mokykla Petrapilyje

Petrapilio lietuviai kūrė draugijas ir mokyklas, nors sąlygos jas išlaikyti buvo sunkesnės negu mums JAV

PETRAPILIS, kitados pačių rusų vadintas St. Petersburgu, o dabar bolševikų pramintas Leningradu, buvo carinės Rusijos sostinė nuo **Petro Didžiojo** laikų (1703). Jisai tą miestą prie Nevos krantų steigė, jo vardu jisai buvo ir vadinamas. Leningradas vadas prisegtas po 1917 revoliucijos, o sostinė perkelta į Maskvą. Gal ir gerai padaryta vienu atžvilgiu: Maskva suomiškai reiškianti "bala", "klampynė", į kurią yra įklampinta visa Rusija ir pavergtieji kraštai. Kai iš tos raudonos balos kada nors rusai išklampos, jie gražins sentus vardus Leningradui, Stalingradui, Kirovogradui ir visai eilei kitų miestų.

Kai Petrapilio miestas dar buvo Petrapiliu, jame gyveno nemažai lietuvių, keliavusių prie Nevos krantų anksčiau, negu į Amerikos krantus. Prieš pirmąjį Didįjį karą toje caristinėje sostinėje, buvę per 20,000 lietuvių. Nemažai buvo inteligentų ir studentų, pasauliečių ir dvasiškų, kurie mokė arba mokėsi **Petrapilio Dvasinėje Akademijoje**, bet daugiausia buvo įvairių amatinių bei darbininkų. Šie pastarieji gyveno išsiblaškę miesto pakraščiuose, kur daugiau buvo visokių fabričių ir dirbtuvių. Nemažai lietuvių dirbo Putilovo fabrike — geležies apdirbimo.

Ligi 1892 metų Petrapilio lietuviai buvo **neorganizuoti** — neturėjo jokios draugijos. Ir ne dėlto, kad pačioje Lietuvoje buvo varžoma spauda ir organizacinės veiklos laisvė. Patiems lietuviams stigo jūdumo ir veržlumo. Tai aišku iš to, kad dar prieš 1905 metų revoliuciją, kuri atnešė keletą caro dekretų, davusių daugiau laisvės visuomeniniam darbui, lietuviai jau galėjo, Petrapilyje įsteigti savo draugiją. Vidaus reikalų ministerija tai leido. Kai kada mes per daug sustirštiname carinės Rusijos priešpauką, žvelgdami tikta iš savo kampo, kuriame būta pačių lietuvių nemažo nerangumo.

Petrapilyje veiklesnių lietuvių būrelis pirmąją draugiją įsteigė dar 1892 metais. Ji buvo pavadinta "**Peterbūrgo Lietuvių ir Žemaičių Labdarininkų Draugija**." Vadinas, dar prieš 60 metų manyta, kad aukštaičiai ir žemaičiai — tai ne tie patys lietuviai. Toji draugija turėjo tikslą šelpti neturintus Petrapilio darbininkus ir mokslus einančią jaunuomenę.

Praslinkus aštuoneriem me-

tam, buvo įsteigta antroji draugija (1900) — **savišalpinė**. Ji turėjo padėti ligoje, nelaimėje, mirus. Nariai dėjo po 50 rublių ir kasmet dar mokėjo po 6 rub. Bet nevisi buvo tokie pajėgūs, kad galėtų iš karto 50 rublių įmokėti. Reikėjo mažiau brangių pašalpinės draugijos, tokios, kokią turėjo latviai. Tada **Kazys Seškevičius** išvertė latvių draugijos įstatus, surinko parašus ir gavo leidimą steigti "**Lietuvių Mažturčių Susiėlpimo Draugiją**". Ji buvo įkurta 1904 vasario 1, arba prieš 55 metus. Pirmuoju jos pirmininku buv **K. Seškevičius**. Vienas darugijos darbas traukia dėmesį ir dabar.

PETRAPILIO LIETUVIŲ PIRMOJI MOKYKLA

Petrapilio lietuvių trečioji draugija, pati jauniausia, pasirodė ir pati veikliausia. Ji pirmoji pradėjo rūpintis lietuviška mokykla, kaip jau buvo Rygoje, Liepojoje ir k. Tuo klausimu kalbėta valdybos posėdžiuose ir susirinkimuose. Kadangi draugijos statusas nematė švietimo, tai įstatai buvo papildyti ir vidaus reikalų ministerijos patvirtinti. Mokykla įsteigta 1912 metais. Pirmaisiais metais ją lankė 24 mokiniai. Apie tai rašė Petrapilyje tada gyvenęs **Liudas Noreika**:

"Jau atsidarė pirmoji Petrapilyje pradėdama lietuvių mokykla Vosylius saloje, Gavanėje. Bus tai didžiausias ir svarbiausias darbas, kuri yra padariusi Mažturčių Draugija per sa-

vo 10 metų darbaisi. Būdamas pati neturtingoji Petrapilyje, ji nepabūgo didelių išlaidų, atidarė mokyklą ir ją išlaikė. Tai aiškiai rodė, jog atsidėjus kokiam darbiui, kad ir kažkaip jis sunkus būtų, vis dėlto galima padaryti. Praėjusį rudenį (1913) jį įsteigė už Narvijos vartų, kitame darbininkų rajone, antrą pradėdamąją mokyklą (su 40 mokinių). Į ją išžiūėjus, ir kiti dvi Petrapilyje lietuvių draugijai, savitarpinių ir labdarųjų, pradėjo taip pat steigti mokyklas. Dėl to šiais metais (1914) Petrapilyje yra jau 5 pradėdamos lietuvių mokyklos."

"Apskritai imant, Mažturčių Draugija stengiasi padėti neturintiems lietuviams darbininkams, išblaškytiems miesto pakraščiuose apie fabrikus. Be mokyklų, ji kelia pakraščiuose vakarus, taiso vaikams eglutes per Kalėdų šventes, turi įkūrusi prie abiejų mokyklų suaugusiems vakarinius kursus". (Vairas, Nr. 4, 1914).

MOKYTOJA — AKTORĖ IR BŪSIMASJA BOLŠEVIKAS

Petrapilio pirmosios lietuvių mokyklos vedėja ir mokytoja buvo **Zuzana Arlauskaitė**, mokytojas cenzą gavusi Rygoj, vos 17 m. teturėdama. Mokytojaudama baigė Petrapilio gimnaziją (1915) ir paskui buvo vedėja bei mokytoja dar kitos lietuvių mokyklos, įsteigtos Carskoje Selo. Rygoje ir Petrapilyje taip pat vaidino. Nepriklausomoje Lietuvoje buvo valstybinio tea-

LIETUVOS emigrantės, išlipusios Amerikoje iš laivo 1913 m., sėdi New Yorke prie emigrantų kontoros susirūpinusios, kas bus joms svetimame krašte.

tro aktorė. Dabar yra Amerikoje, Detroite, kur vadovauja meno mėgėjų būreliui kaip režisiorė. Pernai atšventė savo vaidybinio darbo 50 metų sukaktį, o šiemet yra sulaukusi 70 metų amžiaus sukakties. Gimusi Šiauliuose 1889 rugpjūčio 28.

Kai Mažturčių Draugija, įsteigusi pirmąją lietuvių mokyklą Petrapilyje, minėjo savo dešimtmetį (1914 vasario 1), buvo tai atžymėta pamaldomis bažnyčioje ir iškilmingu vakaru Jelisiejovo namuose prie Nevos prospekto. Darugijos pirmininku tada buvo K. Juozapaitis, bet apie jos veiklą kalbėjo **Č. Petraškevičius**, kalbėjo patriotiškai apie draugijos darbą mokyklą ir lietuvių tautos reikalus. Po trejų metų jis prašeko visai kitaip, susijęs su bolševikais. Č. Petraškevičius, V. Kapsukas — Mickevičius, V. Bielskis ir V. Požėla prievarta perėmė lietuvių Centrinio Komiteto išitaigas, suparalyžavo Lietuvių Tautos Tarybos Rusijoje darbą, siautėjo Voroneže, areštuodami Tarybos narius. Tai reiškė "laisvę", kuri keitė "caristinę priešpauką".

Šiandien "bolševikinėje laisvėje" niekas negalėtų ne pagalvoti, kad Petrapilyje galėtų būti lietuviška mokykla. O ji kitados buvo, ir nebe viena. Augo mokinių skaičiumi, kol užliejo bolševizmo banga. Toji banga ir pirmąją mokytoją Z. Arlauskaitę — Mikšienę atbloškė net į Ameriką.

LIKO PAMOKA DABARČIAI

Anos mokyklos steigimas ir išlaikymas nebuvo lengvas. Stigo pirmiausia ryžto belstis ir valdžios duris trūko lėšų, nebuvo mokytojų. Ir vis dėlto, kaip L. Noreika rašė, "atsidėjus kokiam darbiui, kad ir kažkaip jis sunkus būtų, galima padaryti".

Galima buvo ir nedaryti. Rusiškų mokyklų pakako, vaikai rusų kalbos griebėsi, perspektyvos surusėjus buvo geros: galima buvo ir valdžioje gauti geresnį darbą. O vis dėlto "mažturčiai" darė, kad savo gimtąją kalbą išsaugotų.

Kiek mes dabar darome, kad to paties pasiektum, nors darbas "kažkaip sunkus būtų". Tačiau jis žymiai lengvesnis, negu atrodė. Nebegyvename nei caristinėje priešpaudoje, nei "bolševikinėje laisvėje", o tikrai laisvame ir demokratišname krašte.

S. Suž.

PIRMOJI Petrapilio lietuvių mokykla 1912 - 1913 m.; viduryje sėdi mokytoja Z. Arlauskaitė.

Ant prakaituotos žemės

PETRAS RIMKŪNAS

(4) — Galėtum vėl pas mus grįžti, — kalbėjo Petras. — Juk niekas tavęs nevarė. Su tuo kiaulpieniuku pusberniu atsisikaitėme tą pačią dieną. Dievai žino, kur anas dabar plavinėja. Jei atlyginimu buvai nepatenkinta — pridėsimė. Ne iš pinigų esame gimę. O nuo savęs aš tau tris pundelius geriausių linų Mykalojuje primėsiu. — Ir mūsų tėvelis taip sakė, — įsiterpė į kalbą jauniausias senio Ušvilos sūnus Andrius. — Taveš niekas neklausė, — subrukė jaunį visuomet rimtas ir ne iš šnekiųjų Ušvilų vyrųsynis Juozas. — Pati žinai, kad namuose buvai, kaip šeimininke, — kalbėjo Petras. — Ušvilų svirnių raktai tavo rankose, Ušvilų spintos tau atdaros iki pat storiųjų sviesto dviąščių. Jei kada užsinorėjai alaus, volė laukė, tik pajudink ją.

pūzrai, prie Mortos, kaip pakvėp o nenujaučia, kad jo kumštis kur kas kietesnis ir skaudesnis būtų, jei, sakykim, juo tektų kurio Ušvilioko veidą paliesti. Šiaip jis ne mušeika, bet jei reikėtų vardan Mortos — mėžtų užsimerkęs. — Taip jie čiulpė butelį po butelio. Kai įkauso, Mykolas storu balsu suriko: — Prašau mano sąskaita visą tuziną! O Petras Mortą, tebekalbino: — Grįžk, taip linksma būdamo tada. Kiaules tyčia įsakysim pusmergei luobti. — Ir mūsų tėvelis taip sakė, — vėl išlindo jauniklis Andrius. Bet šiuo metu niekas jo žodžių nebegirdėjo: alus buvo giliai įsijautęs į gyslas ir nuslopinęs klausas prašalnio žodžiams. — Morta linksmejo ir judėjo. — Mykoliuk, kaip tu manai, jei aš imčiau ir sugrįžčiau pas Ušvilas? — Šeško skūrele, vėl ka nors sugalvos! Ei, žyde, dar dvylika butelių! — Ne, negaliu — Mykoliukas neleidžia. — O kas tau tas Mykoliukas? — paklausė Petras.

— Jis labai geras. Tarp mūsų kalbant ir paliekant: mes mylimės..., — šnibzdėjo įkaitusi Morta Petro ausin. — Nemoku tinkamai nusakyti, ot kas yra. Mes suprantame vienas antrą, mes iš vieno dubenėlio sriebiame. Vakar taip atvirai to ūkininko daržinėje nukalbėjome. Pirkime ūkėlį. Savų karvių įsigysime. Jis man žadėjo ir palatą ant žiemos, su krekuliais, tokį minkštutėlį. — Petrai lyg peilį kas po padu pakioš. Toks nesavas. — Jūs giminėš. — Ne, net nepažįstami. Susitikome kely, žodis po žodžio — ir susidraugavome. — Jis per didelės dėl tavęs. Toks grebėstas... — Nė kiek! Aš jam veik iki pečių. Ir jo tėvukas, kaip Mykoliukas sakė, tokia pat žmoną turėjęs. O sugyveno gražiausiai. Net tris sūnus, kaip botagus, užsiaugino, ot kas. — Norėjau tau dar kai ką pasakyti... — Ir mūsų tėvelis taip sakė — prastėnėjo jau girtutėlis, kaip maišas, jaunilis Ušvila ir įbedė smailią nosį į alum nušlētą stalą.

Petras, nerimo drąskomas, pagreitino butelių tuštinimą, o Mykolas Balandas kalbėjosi su Juozu Ušvila apie žemę, derlius, sėjas ir ramiai, nesijaudindami, girksnojo. — Tai sakai, kad ūkio valdymas daug prakaito išgarina? Išgerkime, — gerai nusiteikęs ragino Mykolas. — Ką ten daug, bet šeimyna, kiti rūpesčiai bežiūrint nuplinkina galvą. Čia sulygai — čia išbėga. Arba gyvuliai: dar vieno nespėjai užauginti, žiūrėk, senesnis jau nusispardo. Mūsų Degloji — buvo ko jai dvesti. Tokius pamitčius paršus atvedavo. Vieną rytą mui name į tvartą, visa pamėlynavusi guli. — Bet vis viena esi savoje žemėje, ir niekas tau sprando nedaugys. Savaitė išsijuosęs dirbi, plūkieš ūkyje, sulauki šventadienio — poilsis. Tada popietėje slenki apie javais banuojančius laukus, svarstai derlių. Užmatęs kokį amarėlį, bėgi pas kaimynus, skundiesi savo laukus užpuolus kumščio didumo vabalus, dejuoji iš pat kūno gilybės, o iš to — rūpestis. Nereikia lūti į galvą visų

tų niekniekių. Pasėjai kartą — ledai nutrempė, pasėjai antrą — kirminai nubirbino, o tų ne-dejuodamas berk ir trečią saują, matysi, rudenį aruodus užversu pūpos didum grūdais. Vel nias nėra toks baisus, kaip jį piešia. — Bet ko anie ten? — juokėsi Mykolas, atsikreipęs į šnibždančius Mortą su Petru. — Sakome, kad ir tu galėtum pas Ušvilas dirbtį, — krykštė mergiotė. — Gerai sakai, — sutiko ir Juozas, —juk šiandien mums bernas reikalingesnis už plūgą tempiantį gyvulį. Tu neatsisakysi, Mykolai? — Po šių žodžių kilo toks triukšmas, kad išbudo net Ušvilų jaunilis ir, dar kartą priminęs, kad jų tėvelis esąs panašiai įsitikinęs, kiek rimčiau pažiūrėjo į reikalą: — Taip, mes jį turime nusamdyti. Bet aš matau, kad jo kumštis gali būti tvirtas. Kalbėdami apie algą, privalome aptarti ir muštynių reikalą. Jei jis pirmas pradėtų — už kiekvieną smūgį išskaityti tam tikrą sumą iš algos. Mano toks būtų nusistatymas.

— Juokai juokais, — ramino Petras, — bet jūs abu nuo pirmos galėtumėte mūsų ūkyje trūsti. Susigyvensime bežiūrint. — Pas jus daug šeiminių, man rodos, — tarė Mykolas. — Sunku visiems įtkti. — Kai tėvas kalba — vaikai už pečiaus! Žilas plaukas mūsų namuose gerbiamas; o jis ūkio vadžias laiko įtempes ir neužleis jų, kol gyvas — nei man, nei Petru, nei Andriui. Teklusys vien jo lėto žodžio, o dirbsi, kaip pačiam atrodys geriau. Iš anksto patarčiau per žiuriai nesiplėsti, nes niekas už tai daugiau nemokės, bet ir netinginauti: senoj Ušvilų giminėje tingynstė nebuvo puoselėjama. Jei mes bandytume kur žodį mesti — drąsiai atsauk: kas jums darbo! o dėl šio jauniko žodžių nė burnos neušink. Jei reikės kur pasiūsti — koja parodyk. Duodi ranką? Ir laikiau patį neužkietėjėliu! — Taip jie sutarė. Ušviliokai vardan šventos sutarties dar keliolika butelių užsukė, ir jų liemens baigė suliaunėti. (Bus daugiau).

KŪRYBOS PRIEDAS

KAIPGI MAN GROTI: IŠ GAIDŲ AR ATMINTINAI?

Kad žmonės mėgsta pasakoti nesąmones apie koncertus, netenka stebėtis. Kiekvienam įgimtas yra noras pareikšti savo nuomonę apie viską. Tik išmintingasis susilaiko jos nepareišęs apie tai, ko neišmano, ar bent nepakankamai išmano. Įdomiausia betgi, kad tos nuomonės būna vienodos, plačiai paplitusios, madingos.

Iš esmės paėmus, nebūtų galima jų smerkti. Jei asmens savigarba reikalauja pasisakyti savo nuomonę, kad ir klaidingą, tegul ir pasisako. Galima būtų įžiūrėti čia ir teigiamų dalykų. Savigarbos vedamas toks asmuo nejuokomis įsitraukia į svertimas sau sritis, pradeda jomis domėtis, jas pažinti, ir taip tampa kultūringesniu, praplečia savo pažinimo horizontus.

Blogiau pasidaro, kai tokios nuomonės patenka į spaudą, pareiškiama "autoritetingai", kai jos pradeda formuoti viešąją nuomonę.

Tuokart jos yra kenksmingos. Nes ne tik klystančio nepataiso, bet ir kitus, dar neturintčius savo nuomonės ir jos ieškančius spaudos puslapiuose, suklaudina, nekalbant jau apie tai, kiek pakenkiama pačiam muzikos reikalui.

Vienas iš tokių klaidinančių dalykų, apie kurį čia norima pakalbėti, yra grojimas koncerte iš gaidų ar iš atminties.

Visi matome, kad vienuose koncertuose muzikai groja ar dainuoja be gaidų, o kituose — su gaidom. Mūsų tarpe yra plačiai paplitusi nuomonė, kad be gaidų groti yra garbingiau, tobuliau. Mat, taip groja visi didžiausi pasaulio virtuozai! Ir jei kas groja iš gaidų, tuoj išvada — reikiša menkesnis, arba nedasimokęs, nepasirošęs!

Vienas mano draugas, mūsų amžiaus bangų metomas, pateko Pietų Amerikon. Norėdamas gauti muziko darbą viename prašmatniame viešbutyje, buvo

Izadorius Vasyliūnas

paprašytas pademonstruoti savo meną. Kai jis pagrojo koncertinį veikaluką, ir žinoma, atmintinai, nustebeš pamatė, padarė neigiamą įspūdį. Ir čia pat buvo paklaustas, ar jis kitaip nemoka groti? Mat, tame krašte labai daug muzikantų, ir visi jie groja iš atminties, nes gaidų nepažįsta. Tad visuotinė nuomonė susiformavo: kas groja be gaidų, tai jau prastas muzikantas, o kas — iš gaidų, tai daug vertas, mokytas. Kitoks muzikos įvertinimo mastas jiems neprieinamas. Maždaug tokią nuomonę turėjo ir mūsų liaudis, kai gyvena savo laimingą artojaus buitį.

IZADORIUS VASYLIŪNAS groja smuiku kameriniame koncerte, kuris buvo PLB Seimo metu New Yorke. Nuotr. V. Maželis.

Kaip gi ištikro turi būti?

Iš esmės nėra jokio skirtumo groti iš gaidų ar be gaidų. Kas groja gerai, tam gerai išeina ir iš gaidų ir iš atminties. Kas blogai groja, tam nepadeda nei gaidos, nei atmintis. Visų pirma, negalime daryti jokio sprendi-

Dažniau pasitaiko priešingai — žmonės niekad atmintinai neįismoksta. Manysčiau, kad tai daug giau nervų, ne atminties dalykas.

Kiekvienas koncertuojantis muzikas pagroja atmintinai, kai jam reikia; nesvarbu, ar jis būdamas fenomenu tai atsiektė tik vieną kartą paskambinęs, ar kartojo tūkstantį kartų, kol išmoko. To negalima iš grojimo atspėti. Tai reikia žinoti.

Kad geriau suprastume, kokios yra susidariusios tradicijos, turime apžvelgti dvi pagrindines muzikoje kryptis; būtent, solinę ir kamerinę.

Epochoje, kada instrumentālė muzika išsikovojo savo savitovumą (17-18 amž.), visi žymesni instrumentalistai buvo kartu ir kompozitoriai bei geri improvizatoriai. Demonstravimas savo techninio pajėgumo buvo vienas iš pagrindinių koncertavimo tikslų. Didelė puošni salė, orkestras akompanijamentui — buvo tos sąlygos kurios formavo solistą ir specifinę muzikos formą — koncertą. Solistas čia ne tik atmintinai grodavo, jis ir improvizuodavo koncerto metu. Dėl to turime kiekviename koncerte vadinamas "kadencijas", kurios senovėje buvo grojančio improvizuojamos, ir tik vėliau jas pradėjo rašyti žymesni instrumentalistai. Šiandieną grojame Mozarto, Beethoveno, Paganini smuiko koncertus su Joachimo, Kreislerio ir kitų kadencijomis. Šias eilutes rašančiam teko groti Brahmo koncertą su Stasio Ušpolevičiaus puikiausia kadencija.

Šiuo metu Eglutė yra vienintelis vaikų laikraštėlis lietuvių kalba. Jis būtinas kiekvienuose namuose, kur yra vaikų, nes Eglutė jiems padės susipažinti su Lietuva, padės išmokyti ir lietuvių kalbos. Eglutės prenumerata 4 dol. metams. Jos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

Be mums čia svarbu pabrėžti, kad iš koncerto frosos išplaukia solinė muzikos pakraippa, reikalaujanti groti atmintinai.

Tai lyg ir primena aną garsią muzikų gadyne, kada jie visi buvo ir kompozitoriai, atseit, galėjo čia pat kurti, ir jokių gaidų jiems nereikėjo. Tai liečia pačią koncerto formą ir ki-

mo apie grojimą iš to, kad grojama iš gaidų ar iš atminties!

Labai dažnai pabrėžiama, fenomenalinė atmintis, kai girdima valandos ilgumo veikalą grojant atmintinai. Nieko panašaus. Ilgo veikalą grojimas atmintinai visai to nereikiša. Su paprasta normalia atmintimi galim išmokyti ir dviejų valandų veikalą atmintinai. Tai daugiau darbo, ne atminties reikalas. Apie fenomenalią atmintį galime kalbėti tuo atveju, jei žinome, kad toks ir toks muzikas gali išmokyti veikalą atmintinai tik vieną ar du kartus jį perskambinęs raba kartą išmokęs, neužmiršta jo visą gyvenimą niekad nekartodamas. To kie dalykai pasitaiko labai retai

virtuozinius veikalus, skirtus soliniam rečitaliui.

Šalia koncertinės solinės muzikos, toje pačioje epochoje ir tuo pačiu metu vystėsi kita muzikos kryptis — kamerinė. Kai nebuvo orkestro, nebuvo reikalinga nė didelė salė... Tai vyko intymiam salone, keli tiktai muzikai grojo. Ir jų muzikos pobūdis netoks efektingas, netoks triukšmaujantis, labiau intymus gilesnis, grynesnis muzikine prasme, nesivaikantis išorinių techniškių efektų, bet ieškantis išraiškos gilybių bei įvairumo. Ši muzikos kryptis išugdė ir Savitą muzikinę formą. Tai sonatai ir iš jos šplaukiančios muzikos formos — taip tkvartetas kvintetas ir kt. Šių muzikos kurinių nebuvo reikalo groti atmintinai. Čia nebuvo įjungta improvizacija, reikėjo paskiram muzikui rodyti savo technikos. Visi lygiomis teisėmis skendo muzikinėje išraiškoje bei žaisme. Čia kaip tik susikūrė kita tradicija, groti veikalus iš gaidų.

Ir šiandieną toji tradicija yra gyva — kamerinės muzikos koncertai grojami iš gaidų. Tas liečia netik gryną kamerinę programą, bet ir kiekvieną kamerinį veikalą, atliekamą rečitali-

linėje programoje. Jei muzikas savo rečitalyje turi vieną kamerinį veikalą, būtent, sonatą, jis klasiškai išlaiko koncertinę tradiciją, grodamas ją iš gaidų.

Abi šios tradicijos nėra nei po nuodeme uždėtos, nei įstatymu įpareigojamos.

Praktikoje, tie muzikai, kurie seka virtuozine kryptimi, laikosi daugiau grojimo iš atminties. Ir tai liečia netik solistus, bet ir išstisus ansamblius. Ypač kai kurie pagarsėję kvartetai mėgsta parodyti tuo būdu savo darbą bei susigrojiimą. Mačiau net visą orkestrą, kuris grojo atmintinai. Tai savotiška kurtuazija, nieko daugiau.

Kamerinė muzikos kryptis, priešingai, laikosi grojimo iš gaidų. Čia negli būti kalbos apie nedasimokymą ar nepakankamą pasirošimą. Tatai yra grynai išorinė forma. Atsimenu, Kauno Teatre žymus virtuozas savo rečitalyje grodamas sonatą pasistatė gaidas, nors ją grodamas neapvertė nei vieno puslapio. Jis norėjo tik išlaikyti kamerinės muzikos išorines tradicijas.

Mokykimės skirti kamerinį veikalą nuo solinio. Tada nesutelsime mūsų grojimas iš gaidų ar iš atminties.

Latvių poetas apie Igną Šeinių

Igno Jurkūno-Šeinius mirtis buvo prisiminta praėjusiam Darbininko numeryje. Čia dedame dar kelias informacijas, imtas iš švedų laikraščio "Dagens Nyheter" (sausio 18). Apie velionį rašytoją tame laikraštyje parašė latvių poetas K. Dzileja, kuris yra taip pat Latvijos Laisvės Komiteto narys ir Pavergtųjų Tautų Delegacijos atstovas Stockholme, Svedijoje, kur Ignas Šeinius paskutiniu laiku gyveno ir mirė. K. Dzileja rašo:

Lietuvių rašytojas ir diplomatas Ignas Jurkūnas-Šeinius mirė ketvirtadienį sausio 15, savo bute, Stockholme, nepasiekęs 70 metų.

Ignas Šeinius jau apie 20 metų gyveno Svedijoje kaip žymus Lietuvos — laisvos Lietuvos — atstovas. Bet jo ryšiai su kraštu yra kurkas senesni. Jau pirmojo karo metu jis čionai gyveno ketverius metus. 1923 sugrįžo čia iš Lietuvos kaip Lietuvos ministras. Šiose pareigose buvo iki 1927 metų. Po to dirbo kaip žurnalistas, buvo "Lietuvos Aido" vyr. redaktorius Kaune, vėliau Klaipėdos krašto administracijoj. Kai 1940 metais raudonoji armija okupavo ir brutaliai būdu aneksavo Lietuvą, Šeinius atvyko į Svediją, kur jis ilgus metus dirbo Stockholme kooperatyvų sąjungoje, jos archyve ir bibliotekoj.

Jau nuo jaunų dienų Šeinius buvo žinomas kaip rašytojas — beletristas. Po 1940 metų išleido Svedijoje kelias žinomas knygas apie savo tėvynės ir visų kitų Baltijos valstybių tragišką likimą. Knygoje "Den roeda floden stiger" (Raudonasis tvanas kyla) jis, kaip liudininkas, aprašo tai, kas dėjosi Baltijos kraštuose po rusų okupacija. Kitą knygą "Den roeda floden svæmmer oever" (Raudonas tvanas užplūsta) jis protestuoja prieš rusų ekspansiją ir gina Baltijos valstybių

teisę į tautinę egzistavimą ir nušviečia, kokios didelės kultūros yra Pabaltijo tautos, ir kaip per nepriklausomybės laikotarpį ją pakėlė. Ir spaudai Šeinius yra patiekęs straipsnių apie rusų smurto politiką; Tie straipsniai parašyti su giliu patosu, bet be aklos neapykantos, ir su didėle viltimi, kad laisvės bus atgauta. Tokios buvo jo asmens būdo ypatybės. Savo didesniame veikle "Resa i samverkans Sverige" (Keliavimas po kooperatyvų Svediją) jis ryškiai aprašė Svedijos kooperatyvų veiklą.

Miręs paliko žmoną Gertrudą, sūnų — sostinės teismo asesorį, marčią ir anikus.

Dar sausio 7 buvau drauge su Šeiniu ACEN delegacijos steigimajam posėdyje — ir štai jau jo nėra. Aš buvau porai dienų išvykęs ir nežinojau apie jo mirtį. Šiandien, keliaudamas į Stockholmą, perskaičiau D.N. jo nekrologą...

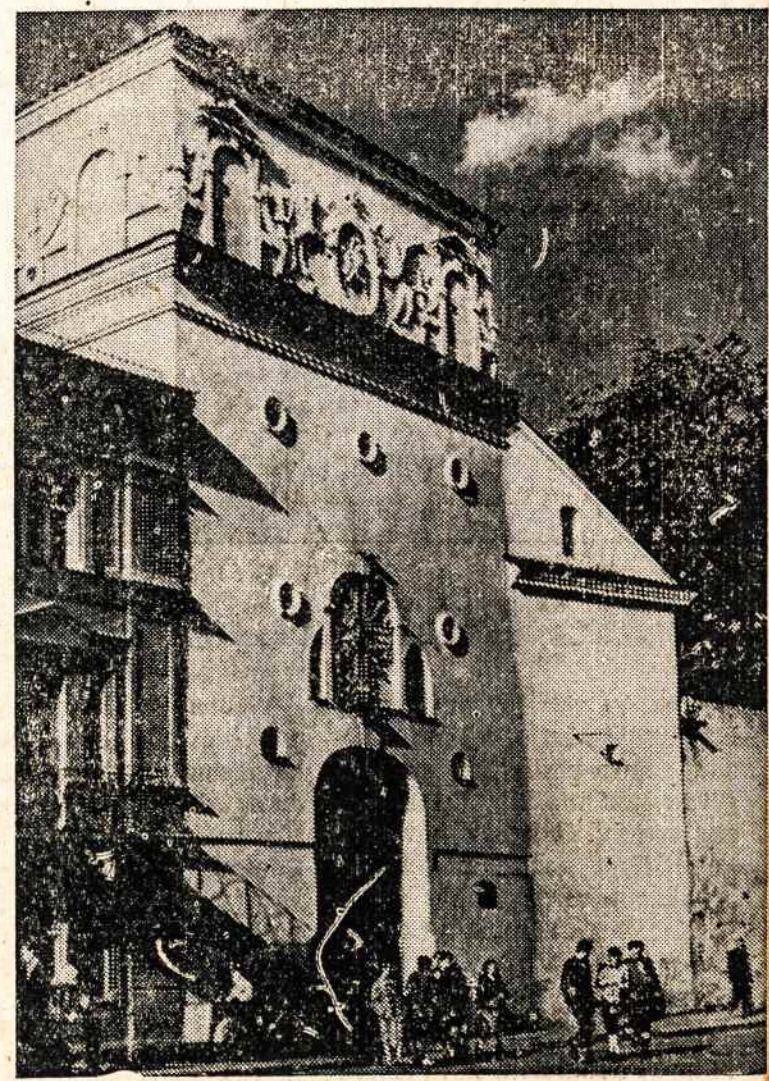
Didžiojo Lietuvos laisvės kovotojo staigi mirtis yra didelis quostolis mums visiems, bendro likimo draugams.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

J. Vaišnora, MIC. MARLIJOS GARBINIMAS LIETUVOJE. Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos leidinys nr. 5. Išleista Romoje 1958 prel. Pr. Juro lėšomis. Gausiai iliustruota Marijos paveikslų ir Lietuvos bažnyčių vaizdais. 446 pusl. Tiražas 2,500. Kaina 5 dol.

Marius Kateliškis. IŠEJUSIEMS NEGRIZTI. Apysakos būdu pasakojami praėjusio karo ir bėgties meto įvykiai ir vaizdai. Išleido Terra Chicagoje 1958. Viršelio aplanką piešė Alg. Kurauskas. 540 pusl. Spausdinta 1500. egz. Kaina 5 dol.

LUX CHRISTI. Religijos ir kultūros žurnalas. 1958 gruodžio mėn. Nr. 3-29. Leidžia Kunigų Vieniobė. Redaktorius ir administratorius kun. T. Narbutas.

AUŠROS VARTAI Vilniuje iš geležinkelio stoties pusės.

Estų solistės koncertas Bostone

Baltų koncertų serijos antrasis šio sezono koncertas, įvykęs sausio 16 Jordan Hall salėje, Bostone, nuėjo jau į istoriją, kaip tvirtas įrodymas baltų tautų muzikinės kultūros ir jų tvirtu pasiryžimo šią kultūrą puoselėti kukliom emigracijos sąlygom.

Irene Loosberg, jauna estų dainininkė — mezzo sopranas, palydima estų pianistės Dagmar Kokker, davė rečitalį, kuris galėtų būti laikomas klasiško pavaldžio repertuaro parinkimu, skoningumu, proporcija, įvairumu.

Programa buvo sudaryta iš keturių ryškių skyrių. Pirmame — senovės klasiškai: Handel "My Soul Awakens", Bach "Ich fuehle schon im Geist" iš 76-tos kantatos, Torelli "Tu lo sai" ir Marcello "Il mio bel foco".

Antrai dalis buvo pašvesta išimtinai Brahmo dainoms: "die Mainacht", "Saphische Ode" ir "Meine Liebe ist gruen" kitos dvi dainos — Gestilte Sehnsucht" ir "Geistliches Wiegeliied" op 91, parašytas altui, violai ir fortepijonui, kuriuose su viola darniai įsijungė Endel Kalam.

Po pertraukos sekė estų kūryba: Mart Saar "Ta tul" (Ji atėjo) ir "Mis see oli?" (Kas tai buvo?), Eduard Tubin "Haelilän" (Lopšinė) ir "Suegise lilan" (Lopšinė) ir "Suegise paikenē" (Rudens saulė), Eduard Oja "Pohjamaa lapsee" (Siaurės vaikai).

Paskutinėje dalyje buvo dvi arijos iš Saint-Saens operos "Samson et Dalila". Visi veikalai buvo dainuoti originalia kalba.

Dainininkės mezzo sopranas būdingas nuosaikia spalva: nėra nei šviesus, nei per daug tamsus, tačiau su specifiniu mezzo atspalviu. Šioji balso spalva puikiai išlaikyto visuose registruose, neskaitant arijose poros

aukštų gaidų, kurios yra už jos balso ribų. Dėmesį patraukia puikus ilgas kvėpavimas, leidęs nuostabiai ramiai išdainuoti Haendelio ilgas šešioliktnių frazes. Balso stiprumas daugiau negu vidutinis. Gera dikcija, instrumentaliniai švari intonacija. Visus šiuos privalumus viršija ir juos apgaubia gili, gryna muzikinė kultūra. Irene Loosberg dainuoja nuosirdžiu, natūraliu, šiltu įsijautimu. Ypač gausiai Brahmo dainų atlikimas parodė retai pagaujamą poezijos gėlmę. Turtingas estų kūrinių parinkimas davė progos pastebėti aukštą jų kompozitorių techninį mesitriškumą, pro kurį veržiasi originalus estiškas spalvingumas.

Atskirai pažymėti reikia pianistės tobulą akompaniamentą. Gera technika, puikus susigrojiimas leido sekti dainininkę precizišku tobulumu tiek ritmiškai, tiek dinaminiai, tiek vidinio žaismo atžvilgiu.

Baltų visuomenė Bostone ir jo apilinkėse iš tikrųjų turėjo reto grožio koncertą. Gili padėka priklauso rengėjams. Kadangi neatrodo, kad šie koncertai būtų nuostolingi, mielų rengėjų norisi paklausti, kodėl tik trys koncertai per sezoną? Juk puikiai tilptų šeši — po vieną kas mėnesį!

Iz Vas

— Estų praėjusių metų literatūros premija išieivijoje atiteko jaunam estų rašytojui J. Kork už poemų rinkinį. Moksline premija atiteko profesoriui A. Vobus, kurio 5 tomų moksline veikalą anglų kalba išleido Delaware universitetas (alm.).

— Londone sausio mėn. vykęs Sovietų meno paroda, į kurią atgabinti rusiški meno eksponatai net iš 16 amžiaus. Anglų spauda senuosius meno kūrinius, ypač ikonas, įvertino palankiai, o dabartinį sovietinį meną pavadino nauyviu ir atsilikusių mažiausiai 50 metų.

— Aidai šiemet pradeda dėti tuosius metus Amerikoje. Visą laiką redaguoją Antanas Valčiulaitis. Redakcijos nariai: Leonardas Andriekus, O. F. M. J. Girnius, Alfonsas Nyka-Nyliūnas. Mėnėję priešūrą tvarko dail. Telesforas Valius.

— Povilas Gaučys baigė versiti Herman Melville romaną apie bėgintį medžioklę. Veiklas pavadintas "Siautulingasis Dick" arba "Baltasis bėgintis".

— "Doctor Živago" — Boris Pasternako romaną rusų kalba išleidžia University of Michigan Press. Romanas turi 596 pusl. kainuos 6.50 dol. Rinkoje pasirodys vasario 2.

EGLUTĖ NAUJOSE RANKOSE

Nuo šių metų pradžios Eglutės redagavimą perėmė Nekalio Prasiidėjimo seserys, kurių spaustuvėje Eglutė ir spausdinama. Paskutinis redaktorius buvo dr. A. Serksnas, kuris, perkrautas tiesioginiu darbu, ne besuspėję tvarkyti redagavimą reikalų. (Prieš tai Eglutė redagavo Br. Brazdžionis, Pr. Naujokaitis ir St. Zobarskas).

Kitų paskatintos, seserys apsiėmė redaguoti, nes per savo rengiamas vasaros stovyklas, vavovaudamos bendrabučiai, gerai pažįsta čia augantį jaunimą. Su pačiu pirmuoju numeriu jos ir pasuko nauju keliu, labiau prisitaikydamos mažesniam skaitytojui, kurį stipriai veikia amerikoniška mokykla, kurio žodynas siaurokas.

Medžiagos sutelkta labai daug. Apstu trumpų apskaitimų, straipsnelių religinėm, tautinėm, pedagoginėm temom, įvestas ir kalbos skyrelis, kuris jau lietuviškai aiškina angliškų žodžius.

Svarbiausia į akis krinta laikraščio gražūs išpuošimas. Visi puslapiai atspausiti dviejų spalvų, gausiai iliustruoti. Tų piešinių dalį pagamino patys mokiniai. Kaip naujovė pradėdami vaikų mėgstami "komikali". Čia paveikslais pasakojama jauno knygnešio istorija.

Gražu, kad mokyklinio amžiaus jaunimą pritraukia iliustruoti savo laikraštėlių, bet reikėtų labiau koreguoti ir atrinkti jų piešinius. Dabar tiek iliustracijų tekste, tiek "komikali" išėję kiek naryvūs, per grubūs. Ateityje reikėtų daugiau dėmesio kreipti į šios rūšies iliustra-

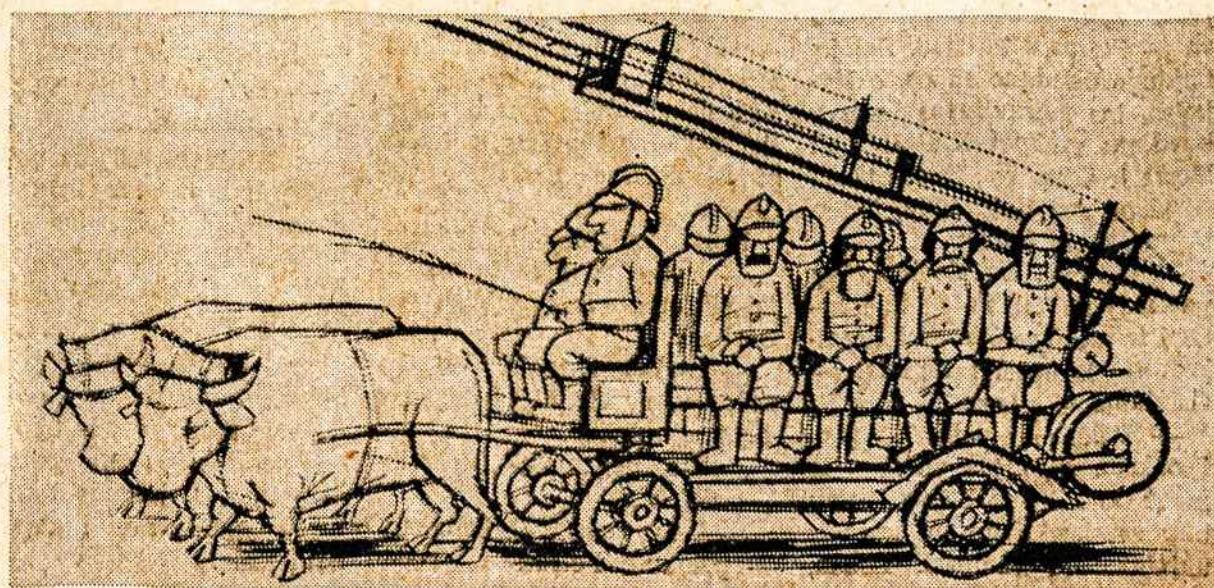

ŠIŲ METŲ Eglutės pirmo numerio viršelis.

cijas, nes tik pataisant, daugiau išreikalaujant bus ugdoma jaunųjų meninė pažanga. Ar nebūtų pravartu skelbti piešimo konkursus vaikams? Galima duoti ir atskiras temas. Tai būtų nemažas paskatinimas, iškeltų naujų vardų ir tuo pačių papuoštų laikraštėlių.

Ateityje Eglutė numato pasakoti Lietuvos istorijos vaizdus, šv. Kazimiero gyvenimą, kelti lietuviškų papročius, neužmirštant vaikų auklėjimo.

Šiuo metu Eglutė yra vienintelis vaikų laikraštėlis lietuvių kalba. Jis būtinas kiekvienuose namuose, kur yra vaikų, nes Eglutė jiems padės susipažinti su Lietuva, padės išmokyti ir lietuvių kalbos. Eglutės prenumerata 4 dol. metams. Jos adresas: Eglutė, Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Conn.

SKUBA gesinti kultūrinio nuosmūčio...

Lietuvių bankas didėja

KEARNY, N.J.

Sausio 15 buvo sukviestas Lietuvių Taupymo ir Skolinimo draugijos (Schuyler Savings & Loan Association of Kearny, N.J.) metinis narių susirinkimas.

Pirmininkavo draugijos pirmininkas Julius Paknis, o pranešimus pateikė: vicepirmininkas Jurgis Katilius, sekretorius Petras Velevas, išdėtininkas Juozas Belza, reikalų vedėjas Vincas Pocius, teisių patarėjas ir direktoriai Adr. Salvest ir Pr. Gelinaitis.

Iš tų pranešimų išryškėjo draugijos veikla, finansinis pajėgumas ir ateities uždaviniai.

Metant žvilgsnį į draugijos pastatus, ištikrųjų atlikti kapitaliniai darbai: frontinėje pusėje įstatyti dideli langai, didelės plačios metalinės durys, lauko siena dengta juodu storiu stiklu, viršuje didelėmis raidėmis užrašas, naktį gražiai ir išspūdingai apšviestas. Visa iš pagrindų viduje pakeista: didelė šviesi bankinių operacijų patal-

pa, naujos lubos, apšvietimas, sienos, grindys ir kit. Visa tai daro jaukų ir patrauklų išpūdį.

Pakilo ir draugijos finansinis pajėgumas. 1957 m. gruodžio 31 d. aktyvas (assets) buvo 1,630,721.67 dol., tuo tarpu 1958 gruodžio 31 d. — 1,862,341.33 dol. Vadinasi, per metus padidėjo 231,619.66 dol.

Lyginant kitus draugijos balansinius duomenis su 1957 duomenimis, krenta (buvo trys minus padidėjimas narių taupymo sąskaitos, kuri per perėjusius metus pakilo net 263,938.17 dol. Prašosi išvada — lietuviai ir kitataučiai neša savo sutaupaus į šią draugiją, nes visi yra užtikrinti savo pinigų saugumu, geru ir mandagiu patarnavimu ir patenkinti mokamumu dividendu.

Pakilo ir pirmųjų morgičių pozicija. Paskolų namams išgyti 1958 m. išduota už 158,

595.59 dol. Tatai sako, jog pinigai eina į apyvartą ir neša draugijai pelną.

Iš kitų pažymėtinų dalykų, tai "Christmas Club" įsteigimas pereinamais metais. Šis taupymo būdas duoda galimybės palaipsniui ir pamažu taupyti, o vėliau turėti lėšų kalėdinėms išlaidoms.

Vieną svarbų dalyką dar tenka paminėti, kad nuo 1959 metų sausio 1 draugija pakėlė dividendą savo taupytojams. Dabar bus mokama 3 ir vienas ketvirtis procento (buvo trys procentai). Taigi, ir šis nutarimas padarytas išeinant iš finansinio draugijos pajėgumo mokėti savo taupytojams aukštesnį dividendą.

Sekančiam periodui buvo perrinkti draugijos direktoriai: Jurgis Bezelga, dr. S. Mickevičius, Viktoras Mikionis, Petras Velevas. Kandidatu liko Kazys Trečiokas.

Draugijos teisių patarėjas A. Salvest, išvelgęs giliau į draugijos veiklą, pasidžiaugė gražiais lietuvių laimėjimais ir užtikrino narius, kad draugiją laukia gražiai ateitis. Ji ir dabar jau žinoma ne tik čia, bet ir tolesnėse apylinkėse.

Norint gauti informaciją, skambinti WYman 1-0001 D-jos adresas: 24 Davis Ave., Kearny, New Jersey. J.M.

NIAGAROS krioklys žiemą. Noutr. L. Reivdydo.

LIETUVIŲ TRĒMIMAS MONGOLIJOJ NĒRA SUSTOJĖS

Lietuviai tremiami Mongolijoje

Br. Užemis prieš Kalėdas gavo laišką iš savo sesers, kuri rašo, kad su savo vyru, nedarbingu, yra ištremta į Mongoliją ir šiuo metu gyvena Ulan — Ude, Mongolijos sostinėje. Ji rašo, kad gyvenimo sąlygos yra siunkios, ir ten yra apgyvendinta daugiau lietuvių.

ROCHESTER, N.Y.

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas

Įvyks vasario 15, sekmadienį. Iš ryto 9:30 val. lietuvių radijo valandėlės programa, 11 val. mišios už gyvus ir mirusius Lietuvos kovotojus; 2 val. amerikiečių spaudos atstovų priėmimas, kuriame dalyvaus Vliko pirm. dr. A. Trimakas, 3 val. minėjimas šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Kalbės Vliko pirm. dr. A. Trimakas. Po to, muz. J. Strolio vadovaujamo choro koncertas.

Atstovybės Vatikane atgarsiai

Sausio 10 Alto skyriaus sušauktame organizacijų atstovų pasitarime buvo priimtas kreipimasis į popiežių Joną XXIII prašant Lietuvos pasiuntinybę Vatikane palikti. Lietuvių vardu ilgą telegramą pasirašė kun. J. Bakšys, dr. A. Klimas ir Petras Norkeilūnas. Sekmadienį po sumos, kun. J. Bakšys pranešdamas apie pasklidusius gandus dėl tariamo Lietuvos pasiuntinybės uždarymo Vatikane, labai jautriais žodžiais kreipėsi į tikinčiuosius, prašydamas tuoj siųsti laiškus ir telegramas, kad Lietuvos pasiuntinybę Vatikane nebūtų uždaryta. Labai daug telegramų ir laiškų yra pasiuntę atskiri asmenys ir organizacijos.

Mirė Petras Bliudnikas

Sausio 7 d., po ilgos ligos, sulaukęs 52 metų. P. Bliudnikas buvo veiklus Rochesterio lietuvių bendruomenės, karių, choro ir kt. organizacijų narys.

Pranū Puidokui 40 metų

Pr. Puidokas, veiklus ateitininkas, lietuvių bendruomenės narys, choro dalyvis, lietuvių radijo klubo pirmininkas, sausio pradžioje atšventė 40 metų sukaktuves.

Padėkos laiškas sen. K. Keating

Ryšium su A. Mykojano laikumusi JAV, senatorius K. Keatingas spaudai ir Voice of America padarė viešą pareiškimą dėl apgailėtinų plepalų su kruvinuoju A. Mykojanu, pastebėdamas, kad su tokiais, kaip Hitleris, Mussolinis, ar dabar kaip Mikojanas, jis nenorėtų turėti jokios kalbos ir matyti savuose namuose. Maskvos radijo dėl to atsiliepdamas, sen. K. Keatingas išvadino karo kurstytoju ir karo pirkliu. Alto sky-

Spaudos diena

LB Centro Valdyba savo posėdyje sausio 14 atkreipė dėmesį vis mažiau skaitomai lietuviškai knygai ir spaudai. Konstatavusi tokias padėties grėsmingumą, nutarė skelbti kiekvieną mėnesyje vieną dieną lietuvių spaudos dieną. Tokios dienos proga lietuviui turėtų būti pasiūlyta lietuviška knyga, kad bent vieną savo paties pasirinktą knygą įsigytų. Siūlymas ir pasirinkimas taip pat išplečiamas ir visai lietuviškai spaudai apskritai — laikraščiu, žurnalui ir t.t.

WORCESTER, MASS.

Moteryų Sąjungos 5-tos kuopos

gruodžio susirinkimas praėjo gražioje nuotaikoje. Aptarus reikalus, išrinkta valdyba 1959 metams: pirm., Marcele Watkins, vice-pirm., Ona Bruozienė, protokolo rašt., Stasė Stanelienė, finansų rašt., Magdalena Delionienė, išd., Marijona Žemaitienė, izdo globėjos: Leona Carberry, ir Matilda Vitkus, maršalkos: Magdė Pitkelienė ir Marė Ivaškienė. Korespondentė anglų kalba M. Kuzmickienė. Nesuradus lietuvių kalba naujos korespondentės, laikinai liko ta pati U. Daukantiene.

Pagerbtuvės

Narės taip gausiai susirinko ne vien todėl, kad buvo gražus kalėdinis pobūvis su gardžiais užkandžiais, bet ir norėdamos pagerbti savo ilgametę finansų raštininkę.

Magdalena Delionienė jauna įstojo į Moteryų Sąjungą ir įsijungė kuopos darbuotėn. Joks parengimas nepraeina be jos pagalbos ir sumanus patari-

mo; beto, apdovonota gražių balseliu, stipriai reikiamsi sąjungiečių chore. Kuopos valdyboje pradžioje buvo protokolu vėliau finansų raštininkė ir tose pareigose išbuvo 25 metus ir per tą laiką teapleido tik tris susirinkimus.

Narės, įvertindamos M. Delionienės ilgų metų darbą, linkėjo sėkmės ir įteikė gražią dovaną, o pirmininkė papuošė gražia liemene. Vietos anglų laikraštis išsidėjo tų įteiktųjų nuotrauką ir aprašymą. Dvasios vadas, kun. J. Jutkevičius, sveikindamas M. Delionienę priminė narėms reikalą bendrai veikti ir viena kitai padėti, nes pasidalinto darbo našta yra lengvesnė ir kuopos veikimas būna spartesnis.

Giliai sujaudinta, M. Delionienė dėkojo narėms už padarytą staigmeną, dovanas ir pasitikėjimą.

Švenčių proga narės sudėjo daugiau kaip dešimt dolerių aukų, kurias įteikė Labdarybės draugijai. Taipgi įteikta kukli dovana ir mūsų nuosirdžiam prieteliui ir dvasios vadui kun. J. Jutkevičius, padėkotą už jo atsilankymą į kiekvieną susirinkimą ir rimtus patarimus.

Valgių išpardavimas

Centas prie cento ir dolerį sudaro ... sako šena patarlė. Taip ir su valgių išpardavimu įvykusi sausio 18 parapijos nauda. Tos minties vedamos 5-tos kuopos narės dažnai ir su pelnu praveda tokius išpardavimus parapijos salėje.

L.K. Moteryų 5-gos

Apskrities suvažiavimas

Mass., Maine ir New Hampshire apskrčio suvažiavimas įvyks Worcester, Mass., sekmadienį, balandžio (April) 12, šv. Kazimiero parapijos salėje, kampas Providence ir Waverly St.

Sis suvažiavimas yra prieš seiminius, todėl kuopos kviečiamos atsivežti sumanymus seimui, kuris įvyks rugpjūčio mėn. 17, kuopos globoje, Hartford, Conn.

Vakariene

Apskrčio atstovų pagerbimui ruošiamas vieša vakariene su programa. Atsilankiusiems svečiams (ne atstovėms) bilietai 1.50 dol. Vakarą pradžia 6 val., šv. Kazimiero parapijos salėje.

Pirmasis šių metų kuopos susirinkimas dėl didelių šaltčių buvo negausus. Susirinkime padėkota buvusiai kuopos vicepirm. N. Thompson ir protok. rašti. (Nukelta į 6 psl.)

GYVASIS BALFO SKYRIUS

Sausio 18 d. įvyko Newarko — New Jersey Balfos skyriaus metinis susirinkimas, kuriame dalyvavo virš 20 narių. Apie praėjusių metų skyriaus veiklą pranešimus padarė Iz. Jatulis, Vl. Dilis, B. Sarkenis ir revizijos komisijos pirmininkas V. Ambraziejus. Iš pranešimų išryškėjo gyva veikla, kurią skyrius buvo išvystęs 1958 m. Žymiausias skyriaus darbas — IX-tojo Balfos seimo surengimas Newark. Pažymėtina, kad skyriaus valdyba — Seimo Rengimo Komitetas — įstengė surinkti pakankamai lėšų (išlaidų buvo \$1291.64) seimo regimo darbams finansuoti, neišleisdama tam reikalui nei vieno cento vajuos aukų. Seimo rengimo darbus aukomis rėmė keliasdešimt New Jersey lietuviškų organizacijų, prekybininkų bei šiaip šalpos darbą įvertinančių žmonių. Daugelis aukų po \$25, \$20, \$10, \$5 ar po mažiau.

Visų pavarđės sveikinimo formoje buvo atspausdintos seimo leidinyje. Susirinkime dalyvaus Centro Valdybos išdėtininkas A.S. Trečiokas Centro Valdybos vardu dėkojo skyriui už sėkmingai surengtą Balfos seimą.

Salia seimo rengimo darbų nebuvo užmirštas ir rudens vajuos reikalas. Aukos buvo renkamos aukų lapais ir laiškais. Viso surinkta \$655.50. Aukas

rinko A. Andruškieńė, J. Avižienis, A. Balbatienė, Iz. Dilienė, Vl. Dilis, Iz. Jatulis, Vl. Mačinskas, Ed. Mažionis, B. Sarkenis, K. Šipaila, V. Tiknyo, kun. P. Totoraitis ir K. Trečiokas.

Be piniginių aukų, skyrius Balfos centru pristatė apie 1000 svarų rūbų, kurie buvo surinkti prel. I. Kelmelio ir kun. P. Totoraitis rūpesčiu. Valdyba išsiuntinėjo aukotojams asmeniškų padėkos laiškus, o susirinkimas išreiškė padėką aukų rinkėjams bei valdybai už skyriaus veiklą.

Pasitraukus veikliam skyriaus pirmininkui Izidorui Jatuliui, į naują skyriaus valdybą išrinkti: kun. P. Totoraitis, Jieva Trečiokienė, Vl. Audėnas, Vl. Kiaunė ir B. Sarkenis. Sausio 25 šaukiamas valdybos posėdis, kuriame naujoji valdyba pasiskirstys pareigomis.

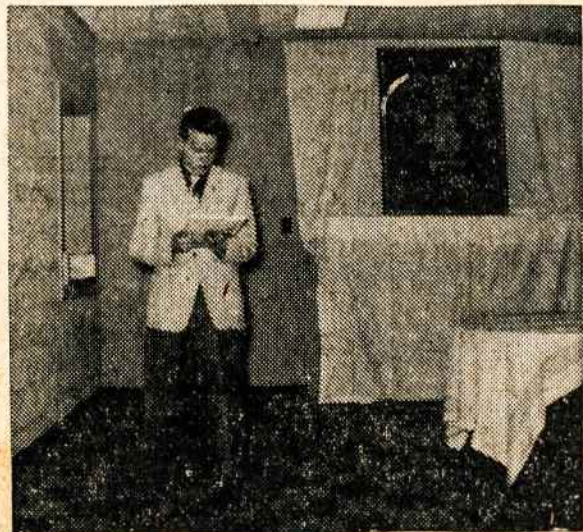
Susirinkimas įpareigojo naujai išrinktą valdybą imtis iniciatyvos suorganizuoti New Jersey Balfos skyrius į apygardą. Tam jau yra pritarimo iš Elizabetho ir Lindeno skyrių. Seimo rengimo darbams talkininkavo visi New Jersey skyriai, ir darbas buvo sėkmingas; susiorganizavus į apygardą būtų galima sėkmingiau vykdyti vajuos ruošti Balfos naudai parengimus.

Laukų Vėjelis

Kviečiame stoti į lietuvių pranciškono gimnaziją

MARIJOS minėjimas pranciškono gimnazijoje Kennebunkporte. Kairėje — klausosi programos, viduryje — gimnazijos rektorius provinciolas Tėv. V. Gidžiūnas, dešinėje — skaito referatą.

Lietuviai pranciškono prieš trejus metus atidare Kennebunkport, Maine, savo gimnaziją (High School), kviečia į ją stoti pradžios mokyklą baigusius jaunuolius. Šiais metais pranciškono gimnazijoje jau veikia trys klasės, o nuo ateinančio rudens veiks visos keturios. Gabūs mokiniai, pristatę mokslo pažymėjimus, gali persikelti ir iš kitų gimnazijų. Vietos bendrabūtyje yra 100 mokinių.

Nuo praeitojo rudens mokykla veikia naujose moderniose patalpose, kuriose yra bendra-

butis, klasės, žaidimų salė, biblioteka ir laboratorija.

Į mokyklą priimami tik lietuviai ir lietuvių kilmės berniukai. Mokyklai ir bendrabūčiui vadovauja patys lietuviai pranciškono. Gimnazija turi visas valdžios mokyklų teises, ir joje išeinamas visas vidurinėms mokykloms nustatytas kursas su lotynų kalba ir lituanistika.

Už mokslą ir bendrabūtį atlyginimas tik 400 dol. metams. Neturintį, gabūs mokiniai, gali būti dalinai arba visiškai nuo mokesčio už mokslą atleidžiami. Pirmenybė teikiama norin-

tiems stoti į Liet. pranciškono vienuoliją jaunuoliams. Vėliau jie vienuolijos lėšomis bus mokomi ir ruošiami misionieriais, kad tarnaut; lietuviams išeiavims ir išlaisvintai Lietuvai.

Visi lietuviai tėvai, kurie sielojasi savo vaikų auklėjimu krikščioniškoje ir lietuviškoje dvasioje, prašomi atkreipti dėmesį į šią gimnaziją. Įstojimo reikalais prašoma rašyti rektorui šiuo adresu:

TĒV. VIKT. GIDŽIŪNAS, O.F.M. Franciscan Monastery Kennebunkport, Maine

IŠ VISUR

— Alg. P. Mitkus paskirtas anglų kalbos instruktorium Marianapoly, Thompson, Conn. A. P. Mitkus yra gimęs Bostone ir Boston College anglų kalbos studijas baigė 1952 BA laipsniu, o 1954 ten pat įsigijo masterio laipsnį iš auklėjimo srities. Dvejus metus dirbo aukštesnės mokyklose Milford, N.H. ir Stafford Springs, Conn. Karinę tarnybą atliko JAV armijoje Japonijoje ir redagavo karinio dalinio leidžiamą dienraštį. Dabar bendradarbiauja Hartford Courant, Springfield Daily News, Stafford Press ir įvairiuose lietuviškuose laikraščiuose ir žurnaluose. A.P. Mitkus yra vedęs Birutė Leveckaitė iš Kudirkos Naumiesčio (Lietuvos) ir augina du sūnus — Eriką ir Raymondą. Marianapolyje yra globėjas studentų leidžiamo laikraščio Golden Knight.

— Philadelphiaje mirė uoli Balfos darbuotoja Mrs. Canne Adams. Per 10 metų dalyvavo valdyboje ir rinko šalpai aukas. Balfos Centras pasiuntė užuojautą giminėms.

— Kotrynos Stasiulevičūtės — Jocienės, Kazimiero Jociaus žmonos, anksčiau gyvenusios Brooklyn, N.Y., ieško Ona Levinskienė. Kas žinotų, kur ji dabar gyvena, ar jau mirusi, prašomas pranešti adresu: Mrs. A. Levinskas, P.O. Box 596, New Philadelphia, Pa.

— Algis Zukauskas neseniai baigęs karinę tarnybą JAV armijoje Japonijoje, Tokyo, Philadelphiaje dirba vienoj įstaigoj kaip inžinierius. Pereitą savaitę perėmė Moksleivių Ateitininkų Rytų Apygardos pirmininko pareigas.

— Bendruomenės įstatai. LB Centro Valdyba rotatorium, padaugino JAV LB įstatus ir išsiuntė LB apgardoms, apylinkėms ir kt. Norį įstatus gauti paskirai kreipiasi į CV narį informacijai: V. Kamantas 508 E. 125 St., Cleveland 8, Ohio.

Reikalinga rašoma mašinėlė. Kultūrininkui — visuomenininkui reikalinga rašoma mašinėlė. Jei kas turėtų atliekamą ir padovanotą, būtų labai dėkingas. Pranešti Darbininko administracijai tel.: GL 5-7281.

Reikalingas spaustuvei linotipo darbininkas. Kreiptis — Franciscan Fathers, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y. Tel.: GL 2-6916

TAISO

televizija, radija, patefona įrengia HI-FI

BARZDUKAS ir ZUBRIS

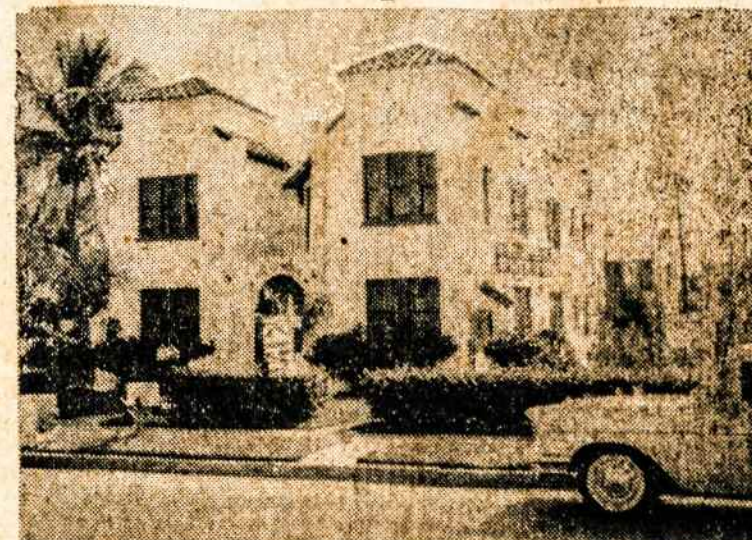
273 Chestnut Street,

Kearny, N. J. Tel. WY 1-8390

174 Nutley Avenue

Nutley, N. J. Tel. NU 2-1880

SAULĒTA, MALONU, PATOGU Hollywoodo Apartamentuose

Tai gražiausia ir patogiausia vieta atostogoms. Jūs čia randate nuolatinę vasarą su skaidriu Atlantų ir liuknėmis palmėmis. Apartamentai yra pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiame visus lietuvius atsilankyti. Neabejojame, kad būsite patenkinti.

Mr. & Mrs. Jos Yasauskis

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida

Mokėk už skubą!

Anglijoje žymus jodikas Lester Piggot iš Manchesterio su savo greitakoju žirgu pasileido šuoliu, kiek tikta arklio kojos neš. Jam rūpėjo pamiklinti žirgo kojas prieš arklių lenktynes. Policiją ji sulaukė ir nubaudė 25 svarais už... per didelę skubą. Lester Piggot dar tą dieną laimėjo arklių lenktynes ir nuėjęs į policijos nuovadą mielai sumokėjo baudą sakdamas: "Kitą kartą prie arklio uodegos prisirišiu skambalą, kad policija išgirstų, jei nespėtų pamatyti. Tokios baudos man neša laimę".

Negaliu teistil!

Turkijos mieste Istanbule, kitados vadintam Konstantinopolyje, turėjo būti teisiamas kišenavagis Hikmet Kaya. Teisėjas Tarik Onan pasiprašė nuo tos pareigos jį atleisti. Geriau esą teisti žmogūdį negu kišenavagį, nes žudikas nuteisiamas mirti, o vagis po kurio laiko paleidžiamas. Teisėjas Onan nenorėjo, kad jo kišenės būtų ištuštintos, kaip tai atsitiko kitiems teisėjams.

Saugokis, krokodilas!

Ugandoje, juodajame Afrikos žemyne, du juodi policininkai vijosi tretį juoduką nusikaltėlį. Tasai pribėgo upę ir šoko plaukti. Vienas iš juodukų policininkų griebėsi apgaulės. Metė akmenį upėn ir šūktelėjo: "Saugokis, krokodilas!". Nusikaltėlis nusigandęs išplaukė krantai ir pasidavė. Gerai policininkam, kur yra krokodilų.

Pinigą paleidžia į orą

Libane, kur buvo amerikiečiai išsikėlę, yra daug kas kitaip negu Amerikoje. Sakysime, šiame krašte už pastatymą automobilio draudžiamoji vietoje baudžiama doleriais ir taip surenkamos nemažos sumos. Libane daroma kitaip. Kas automobilį nevietoje pastato, tam iš padangų išleidžiamas oras. Visi vairuotojai tokios bausmės labai saugojasi.

KOKIUS MOKESČIUS SUTAUPOM BESIMOKYDAMI?

Ligi šiol beveik visos mokslo ir auklėjimosi išlaidos buvo laikomos asmeninėmis išlaidomis, kurių nebuvo galima atimti iš pajamų, mokant federalinius pajamų mokesčius.

Prieš porą metų buvo padaryta lengvata, pagal kurią mokytojai ir keletas kitų profesijų žmonės galėjo skaityti savo specialiu kursų išlaidas, kaip kreditą dėl federalinių pajamų mokesčių. Pernai šis įstatymas buvo praplėstas, kuriuo dabar galės pasinaudoti labai daug žmonių, kurie kartu dirba ir mokosi. Šis įstatymas (Tax Reg. 1162-5 Section 1359) leidžia atimti iš mokesčių apskaitų pajamų beveik visas auklėjimosi išlaidas, jeigu mokslas ir išlaidos dėl jo atitinka tam tikras kategorijas.

Koks mokslas užskaitomas?

Pirmiausia reikia priminti, kad šis įstatymas neliečia tėvų, kurie leidžia savo vakus į mokyklą. Tai liečia tik dirbančius ir besimokančius jaunuolius ir suaugusius, kurie dėl savo darbo ar profesijos turi mokslo arba auklėjimosi išlaidų. Šios mokslinės išlaidos turi turėti ryšį su darbu arba profesija, kad jas

CLEVELAND, OHIO

Vasario 16 šventės minėjimas Lietuvos nepriklausomybės 41 metų suskakties minėjimas įvyks vasario 15 d. 4 val. po pietų, šv. Juozapo mokyklos salėje, E. 185 ir Lake Shore Blvd. kampas.

Mening programą atliks Čiurlionio choras, Clevelando moterų simfoninis orkestras, vad. muz. Alf. Mikulskio, ir solistai — Juzė Krištolaitytė, Aldona Stempuzienė ir Vac. Verikaitis. Išpildys Juozo Bertulio "Pabusk pasauli", Jokūbėno poemą "Mano pasaulis", arijas iš operų "Grażinos" ir "Radvilo Perkūno", kontatą Šimkaus "Atsisveikinimas su tėvyne" bei Br. Budriūno "Mano protėvių žemė".

Pakvietimai į minėjimą galima įsigyti "Dirvos" redakcijoje, sekmadieniais šv. Jurgio parapijos salėje ir pas valdybos narius bei Čiurlionio ansamblio choristus. Patariama kvietimus įsigyti iš anksto.

Alto skyriaus valdyba

WORCESTER, MASS.

(Atkelta iš 5 ps!), ninkei M. Puzarienei už jų darbą ir įteiktos dovanėlės.

G. Kaneb padarė pranešimą apie skurdžius miesto kvartalus, kuriuose ir lietuviai dar gyvena ir kokius planus turi miestas jiems pertvarkyti.

Dvasios vadas pranešė apie padėtį Lietuvos atstovybės prie Vatikano, prašė melstis ir rašyti laiškus prašant jos veikimo nesustabdyti. A. Baltramaitienė ta intencija užprašė šv. Mišias, o kuopos valdyba pasiuntė Vatikano valstybės sekretorijai telegramą.

Kuopa paskyrė 10 dol. auką "Kovos su mažakraujyste" organizacijai ir kuopos narė A.B. tam reikalui paaukojo dar 5 dol.

Kuopos korespondentė U. Daukantienė susirinkime parodė, kaip tvarkomas laikraščių iškarpu, korespondencijų apie kuopos veikimą, albumas. Laikraščių už rodomą palankumą, ypač "Darbininkui" ir "Draugui" nutarta padėkoti ir paprašytos narės juos remti ir platinti.

Įsirašė naujos narės: A. Matonienė ir Povilaitienė. Susirinkimas baigtas prie valdybos paruoštos kavutės ir užkandžių.

Rūtvilė

JAUNIMO ZYGIAL

Visuomeninio auklėjimosi ir krikščioniškos — demokratiškos politikos jaunimo laikraštis 1958 Nr. 4 (17). Vyr. redktorius Algirdas Kasulaitis. Viršelis ir įvjetės Ados Korsakaitės. Spaudino Draugos spaustuvė Chicagoje

Vytautas Vabaliūnas
Acc't & Tax Consultant

būtų galima skaityti, kaip kreditą dėl mokesčių. Mokslas ir kursai, dėl kurių tos išlaidos yra padarytos, turi turėti tiesioginį ryšį su tais metais turėtų užsiėmimu ar tarnyba ir turi rodyti intenciją, kad šis kursas yra reikalingas tinkamai atlikti esamam darbui, arba pagilinti esamas žinias, ar net reikalingas algos pakėlimui. Aiškiausias kriterijus apspėti, ar mokslas kvalifikuoja dėl šios paskirties, yra darbdavio reikalavimas, kad tarnautojas imtų tą ar kitą kursą. Tačiau šis reikalavimas nėra būtina reikalingas, kad auklėjamosi išlaidos paskirtų į šią reikiamą

mažą rūšį. Dažnai mokslo išlaidas galima skaityti kaip kreditą dėl taksų, nors mokesčių mokėtojas gauna dėl to akademinio kredito iš universiteto dėl mokslinio laipsnio pasiekimo.

Mokslo išlaidos nėra išskaitomos iš pajamų, kai kursas ar mokykla tiesioginiai nepadaeda mokėtojui darbe, tarnyboje ar profesijoje. Išlaidos nesiskaito ir tada, kai mokesčių mokėtojas per mokslą siekia pakeisti savo užsiėmimą; nesiskaito ir tuo atveju, kada asmuo eina į mokyklą tam, kad gautų minimalinius mokslo laipsnius, reikalingus jo tarnybai. Pvz.: buvęs mokytojų trūkumas, pilietis gavo mokytojo vietą, neturėdamas mokslo bakalaurato laips-

AVIACIJOS raketą Thor po 35 sekundžių iškrypo iš kelio, ir ją susprogdino iš žemės. Kridama ji nušviečia Cape Canaveral, Florida.

SVARBUS PRANEŠIMAS SIUNTEJAMS

DOVANŲ PAKETŲ Į U. S. S. R.

Mums malonu pranešti, kad nuo sausio 1, 1959, jūs turėsite galimybės siųsti dovanų siuntinius į U.S.S.R.

SUMAŽINTA PATARNAVIMO KAINA

Nauji siuntiniai siųsti tarifai ir kainos buvo nustatyti, kad palengvintų ir suprastintų siuntinių sutvarkymą, išsiuntimą ir pristatymą gavėjui, o taip pat pagerinti bendrą patarnavimą.

Kad pasiektume reikiamos naudos pasinaudodami naujomis kainomis ir siuntimo tvarka, siųskite siuntinius per vieną iš žemiau išvardintų firmų, kurios yra

VIENINTELES FIRMOS OFICIALIAI PRIPAŽINTOS

siuntiniams siųsti

Įkainavimai ir patarnavimas visur tas pats

Kreipkitės į kiekvieną šių firmų smulkesniai informacijai, gausite sąrašą ir kitų padalinių.

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y.
Tel. INGersol 7-7272

UNION TOURS, INC.
1 East 36 Street, New York 16, N. Y.
MURray Hill 6-1155

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 So. State St., Chicago 4, Ill.
Tel. WABash 2-9354

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.
135 West 14 St., New York 11, N. Y.
Tel. CHelsea 3-2583

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

1991 Broadway, New York 23, N. Y.
Tel. LYceum 5-0900

nio, kuris yra toje valstybėje minimalinis reikalavimas mokytojams. Per vasaros atostogas ir vakarais jis lanko kolegiją, kad tą laipsnį įgytų. Jo išlaidos ryšium su šiuo mokslu nebus galima atskaityti iš mokesčių. Tačiau, jeigu jo kolega, pilnai kvalifikuotas mokytojas, paims keletą kursų pakartoti ar giliau pastudijuoti savo dalyką, kad nors jis dėl to ir gautų aukštesnę vietą, jo išlaidas bus galima išskaityti iš federalinių mokesčių.

Kokios išlaidos galima išskaityti

Dauguma normalių mokyklinių išlaidų kvalifikuoja šiam specifiniam reikalui. Normalios išlaidos už mokslą, kaip semestrinis mokeskis (tuition), knygos, laboratorijų mokesčiai, nario mokesčiai profesinėms ar studentinėms organizacijoms ir panašios išlaidos yra pripažintos, kaip mokslinės išlaidos. Taip pat, jeigu dėl auklėjimosi tenka išvažiuoti, tai kelionės išlaidos, kaip transportacija, maistas ir butas ir kitos normalios tam reikalui išlaidos yra pripažintos, kaip auklėjimosi išlaidos. Tačiau važinėjimas iš gyvenvietės į mokyklą, maistas ir išsilikymas namuose drabužiai ir t.t., yra laikoma asmeninėmis išlaidomis ir jos nekvalifikuoja, kaip taksų kreditai.

KAIP ATGAUTI PINIGUS ATGAL?

Šis įstatymas galioja ne tik 1958 metams, bet taip pat ir 1955-56 ir '57. Jeigu kas turėjo panašių išlaidų suminėtais metais, gali duoti pašeikojimus dėl tos dalies mokesčių gražinimo. Tačiau įstatymas neleidžia daryti ieškinių dėl taksų, sumokėtų prieš 3 metus. Todėl paskutinė diena ieškoti permokėtų pinigų 1955 metų yra balandžio 15, 1959.

Baigdamas noriu komentuoti, kad šis įstatymas yra gražus ir padrašinantis žingsnis, kuris turėtų pakelti besimokančių moralinį ir materialinį stovį.

VILNONES MEDŽIAGOS

gaunamos 3 krautuvėse didžiausios ir tos rūšies vienintelės firmos

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD ST., GR 5-4525
COR. DELANCEY, N. Y. C.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai ir ukrainiškai
KRAUTUVES ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS
SESTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAKARO

Pradžiuginkite savo gimines ir artimuosius

LIETUVOJE, LATVIJOJE, ESTIJOJE, GUDIJOJE, UKRAINOJE IR UZKARPAČIO RUSIJOJE!

Pasiųsk jiem vilnonės atlaikas suknelėm, eilutėm, apsiaustam
Muitas už vilnonės atlaikas yra mažesnis, negu už pasiūtus suknelės
Vilnonės medžiagas iš ritinių ir atlaikas pačiom prienamiasiom
kainom visam mieste jums sūlo 3 stambios krautuvės
Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

MEDŽIAGOS Į LIETUVĄ

Turime medžiagų vyrų ir moterų rūbams; vilnonės bei šilkinės medžiagos moterų suknelėms ir skaroms.
Visa, ką norite siųsti į Lietuvą gausite:

I. CIGMAN, INC.

161 Orchard Street, New York 2, N. Y.
Telef. GR 5-0160

Kalbame rusiškai, lenkiškai, vokiškai ir lietuviškai.
Atdara šikiadieniais, šeštad. bei sekmad.

SIUNTINIAMS Į LIETUVĄ!

Tamsta rasi didelį pasirinkimą vilnonių medžiagų vyrų kostiumams
ir švarkams, moterų eilutėms, suknelėms bei švarkams.
Maisytos ir rayoninės medžiagos parduodamos griežtai urmo
(wholesale) kainomis.

K and K FABRICS

1158 East Jersey Street, Elizabeth, N. J.

PRIE CITY SAVINGS BANK Tel. EL 4-1711

ATDARAS KETVIRTADIENIAIS IKI 9 VAL. VAKARO
Mūsų kainos vyrų drabužiams prasideda nuo 9.50 už pilną eilutę

VILNONES MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMESIEMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms.
Tais pat šilkinės, maisytos, spalvotos, lovoms užtiesalai,
vilnonės skaros ir šalikai

Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis

Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą

PAMEGINKITE UŽEITI PAS MUS IR BŪSITE PATENKINTI

Specialios nuolaidos kalėdinėms dovanoms.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard Street, New York 2, N. Y.

Tel.: AL 4-8319

EVergreen 8-9794

M. and Z. Collision Works

JULIUS MALDUTIS
savininkas

Sulankstytų automobilių dalių ištiesinimas, pakeitimas
naujomis, dažymas ir poliravimas

937 GRAND STREET

BROOKLYN 11, N. Y.

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdrandros reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders), Mutual Funds.

Kreiptis —

HAVEN REALTY

Joseph Andrusis Insurance

87-09 JAMAICA AVE., WOODHAVEN 21, N. Y.

TEL. VI 7-4477

Šiokiadieniais — 9 val. ryto ligi 9 val. vak.,
sekmadieniais — 1 val. p.p. ligi 5 val. vak.

SPORTAS

LAK vėl laimi

Pereitą ketvirtadienį Lietuvos Atletų Klubo krepšinio vienetas YMCA pirmenybėse pelnė 8 pergale iš eilės. Prieš estų ekipą šį kartą laimėta 64:57. Iš tikrųjų estų kaip ir nebūta, nes priešininkas, žinodamas musiškių pranašumą, savo komandą sustiprino penkiais žaidikais iš kitos lygos. Atletai šias rungtynes sužaidė labai nervingai. Trūko kamuolio valdymo, o ir Lepikas turėjo blogą dieną po susižeidimo. Geriausiai dar atrodė Bačanskas I. Pasekmė visą laiką buvo mūsų naudai, bet pabaigoje už baudas apleidus aikštę Sirusui I, reikalai visai blogai atrodė. Tačiau musiškiiai susiėmė ir laimėjo. LAK žaidė ir taškus pelnė: Lepikas — 19, Bačanskas I ir II — po 10; Daukša — 9; Sirusas — 16; Gintautas, Sirusas II ir Reventas.

Atletas

Chicagos Sporto Žinios

Sausio 31 ir vasario 1 Chicagoje bus Vid. Vakarų sporto apygardos krepšinio, tinklinio ir stalo teniso pirmenybės vyrų bei moterų grupėm. Pirmąją dieną žaidimai vyks Gage parko salėje (prie 55-tos ir Western Ave.), antrąją — Foster parko salėje (prie 83-čios ir Loomis Ave.) Stalo tenisas abi dienas bus žaidžiamas Jaunimo centro patalpose (prie 57-tos ir Claremont Ave.) Pirmenybėse dalyvaus daugiau kaip 100 sportininkų iš Clevelando, Detroito, Chicagos ir kitų vietovių. Įdomiausių kovų laukiama vyrų krepšinyje, kur žais S. Amerikos liet. vyrų meistras ASK Lituanica ir jaunių meistras (čia atstovaus vyrus) — LSK Neris. Pirmenybes praves Chicagos LSK Neris.

Chicagos lietuvių futbolo klubas Lituanica jau turėjo 3 žaidimus "Indoor Soccer" pirmenybėse. Laimėjo 1 rungtynes, o kitas dvi sužaidė lygomis. Dabar stovi IV-je vietoje iš 10 komandų. Dar liko 6 rungtynės.

Neries-Lituanicos jungtinė krepšinio komanda, dalyvaujanti Marquette parko pirmenybėse, eina be pralaimėjimo. Iš 5 rungtynių ji turi 5 pergalės.

Neries jaunių krepšinio penketukas, žaidžią Gage parko jaunių pirmenybėse, turi 3 pergalės ir vieną pralaimėjimą.

ASK Lituanicos krepšinininkai, nuvykę į Toronto Aušros ketverių metų veiklos minėjimą sausio 17, sukaktuvininkus įveikė santykiu 86:69 (37:35).

Chicagos lietuvių stalo teniso turnyrą sausio 17 laimėjo V. Kleiza, palikęs antroje vietoje A. Avičienį.

E.Š.

Kas norėtų skelbtis Parbininke, prašomas skambinti

Glenmore 5-7281

Stephen Bredes Jr.

ADVOKATAS
37 Sheridan Ave.
Brooklyn 8, N. N.
Tel. APplegate 7-7083

WAVE OLD GLORY CORRECTLY

The following Flag Dealers are able to supply the new Flag at Reasonable prices. We highly recommend them to you for dependable service.

EICH OF BEDFORD

4 Mt. Etna Place
New Rochelle, N.Y.
NE 6-6173

TO PLACE,
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
CALL LO 3-7291

JAUNIKLIŲ koegzistencija...

Stoughtono žinios

Sausio 18 lietuvių salėje įvyko metinis SSLD susirinkimas. Pirmininkas Ant. Raila jį atidarė, o kiti valdybos nariai darė pranešimus, iš kurių paaiškėjo, kad praeitais metais buvo didelė apyvarta su ne taip dideliu pelnu — 997.93 dol. Taip pat pranešė, kad mi-

Ieškomi

Arlauskas, broliai Savickienės - Arlauskaitės, ir jų sūnūs Bidvienė - Vaznaitė, Ona Gecas, Povilas ir Rapolas, Tado sūnūs

Ignatowicz, Konrad, Aleksandro sūnus, gimęs Kaune Islinskaitė, Vanda

...Jašinskas, Kazys, Antano sūnus, gimęs Dotamų k., Gražiškių v. Vilkaviškio ap., gyvenęs Argentinoje

Jurkšas, Valter, gyveno Shamokin, Pa.

Katkus, Juozas, Juozo sūnus, gim. Kartenos valsč.

Knispelis, Andrius, Jono s., gimęs Stragutės k., Tauragės ap.

Laukaitis, Jonas, kilęs iš Veiverių val., Marijampolės ap., buvęs Vokietijoje 1956-1957 m.

Laukaitis, Vincas, mokėsis Vilniaus gimnazijoje

Olickas, Balyš, gyvenęs Sao Paulo, Brazilija

Stankevičius, Antanas, Stasio sūnus, gyvenęs Kazliškių k., Kazlų-Rūdos va., Marijampolės ap.

Szulc, Jonas Kazimiero sūn., turėjo kirpyklą Čikagoje, jo sūnus Edvardas studijavo mediciną

Valaitis, Boleslovas, Juozas sūn., ir jo šeima

Vaznaitė - Andrijauskienė

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsilipti:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

BALFO CENTRO PRANEŠIMAS

1. Į Centrą vis dar rašomi laiškai ir prašymai pasiųsti vaistus į Lietuvą ar Sibirą, nurodant ligą ar ligos žymes. Tokiais atvejais tik daktaras gali pasakyti, kokie vaistai ir kokioje formoje gali pagelbėti. Labai prašau pirma pasitarti bent su savo daktaru ir užsąkanti vaistus per Balfą aiškiai nurodyti jų pavadinimą ir kiekį bei formą (tabletes, ampulės ar pan.).

2. Balfas siunčia vaistus neapmokėdamas mūito. Jį turi mokėti gavėjas. Pereitais 1958 metais niekas mūito didumu nesisikundė, nors nepavyko nustatyti, kaip jis Lietuvoje ar Sovietų Sąjungoje apskaičiuojamas. 1959 m. mūitai pakeisti. Nežinome, ar ir anapus apmokėjimai pabrangs. Kas turite informacijų, malonėkite atsiųsti į Centrą — pasidalinsime su visais.

3. Užsakant per Balfą siuntinius ar vaistus būtina nurodyti, koks vardas ir adresas užrašyt ant siuntinio (siuntėjo). Nenurodžius, Balfas užrašys, kaip siuntėjo, to asmens pavardę ir adresą, kuris pasižadą už siuntinį apmokėti. Balfas Centrą vaistus išsiunčia skolon. Užsakytojai atsilygina gavę sąskaitą.

Užsakant medžiagų ar maisto siuntinius, siunčiamus iš Šveicarijos, reikia pridėti atitinkamai suma čekį ar Money order "United Lithuanian Relief Fund" vardu.

H. W. FEMALE

REIKALINGA moteris. Gyventų kartu ir prisidėtų prie namų ruošos. Mėnesinis atlyginimas \$12.00 mėnesiui. Būtina anglų kalba.

FLoral Park 2-5596.

4. Atsiskaitant su Balfu Centru, nurodykite, už ką pinigai siunčiami.

Ar informacijų prašote, ar paaukoti Balfą šalpos darbams norite, visuomet galite rašyti: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. — 105 Grand St., Brooklyn 11, N.Y.

Kun. L. Jankus

Balfos Centro
Reikalų Vedėjas

REAL ESTATE

SVČ. M. MARIJOS PARAPIJOJ Manhasset, L.I., N.Y., 7 kamb. 1 vonios ir prausyklos namas. Pėščiom pasiekiami Svč. M. Marijos bažnyčia, krautuvės ir stotis. Prašo \$23,500 — MA 70406

WESTERLEIGH, Staten Island, Svč. Sakramento parapijoj, 6 kamb. Naujas. Vanduo, alyva; Mėdernaška virtuvė. Garažas. Rimtai suinteresuotiems. Kaštuoja tik \$17,000. Gibraltar 2-7592.

KATALIKIŠKOJ APYLINKOJ

Merrick-ranch, 2 miegamieji panid den, salionas, trigubas išklm. valgomasis, gerą virtuvę, w-w kilimai, įrengtas rūsys, veranda, garažas, pėščiom pasiekiami gelež. stotis, paparinė mokykla, krautuvės. žemos takšos, \$16,500. FR 9-8806.

SV. MĄRTYNO TOORS PARAP. BETHPAGE — \$17,200

8 kamb. split, 4 mieg. pusantrų vonios, prijungtas garažas, kampinis, graži aplinka. Įmokėti \$4,800, kiti GI morgičiais. Savininkas: WELLS 8-0430.

RESTAURANTS

NEW CHINA INN

HEMPSTEAD, L. I., N. Y., Kinietiškas — Amerikoniškas restoranas, puikus casino kokteilams ir užkandžiams. Užsakymus pristatome į namus.
195 No. Franklin St., Hempstead L. I., N. Y. IV 3-7262

ALBANY TERRACE

JOHN C. MCGILL, savininkas
Pristatymas į namus, vestuvių valšės, banketai, showers, komunijos pusryčiai.
585 Albany Ave., Brooklyn, INGersoll 7-8605

Mūsų specialybė yra visi namų pataisymo darbai nuo rūsio iki stogo

Alum. apvada	Insuliacija	Stogo dengimas
Alum. durys	Izoliacija	Stogo langai
Alum. langai	Kitavimas	Stucco darbai
Antlangės	Laiptai	Saligatviai
Apmušalai	Langai	Saldymas
Atnaujinimai	Mūrijimas	Sildymas
Atsarginiai laiptai	Namo apmušimai	Takai
Atspara vandeniui	Nitavimas	Turėklai
Atspara vėjui	Pagražinimas	Tvoros
Cemento darbai	Pakopos	Vaidziniai langai
Celotex lubos	Palėpės	Vamzdžiai
Dažymas	Pamatai	Valymas garu
Dekoravimas	Pastogės	Verandos
Elektros laidai	Perkeitimai	Virtuvės
Gaisro apsauga	Plytelių darbai	Vonios
Garažas	Prakasimai	Venec. užuolaidos
Grindys	Prieangiai	Žibalo krosnis
Jakmenijimas	Priestatai	

Teiraukitės nemokamo darbų įvertinimo!
Dirba įgūdė darbininkai
Nereikalaujame įmokėjimų • Lengvos išsimokėjimo sąlygos • Ligi 84 mėnesių

Kreipkitės į ANTANĄ Evergreen 8-6781

BANGA TELEVISION

Sav. V. ZELENIS
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y. TELEFONAS:
APplegate 7-0349

PARDUODAMA su NUOLAIDA:

- TELEVIZIJOS APARATAI,
- HI - FI FONOGRAFAI,
- ĮGROJIMO APARATAI (Tape Recorders),
- VOKIŠKI BEI VIETINIAI RADIJAI,
- ORO VESINTUVAI (air cond.) ir LANGAM VENTILIATORIAI

Taisoma Televizija, Radijas, Hi-Fi.

Darbas garantuotas, atliekamas prityrusio techniko, pripažinto RCA.
DARBO VALANDOS: Kasdien iki 7 val. vak.
Pirmadieniais iki 6 val. vak.

REGISTERED NURSES

NURSES — L.P.
R.N.'S — L.P.N.'S

Convenient Location — Manhattan Nursing Home has immediate openings. All Shifts — Salary Open. — Excellent Personnel Policies — Congenial Co-Workers — Pleasant Surroundings — Hospital and Life Insurance

Towers Nursing Home
2 West 106 St.
N.Y. City
UN 5-8800

WINTER GARDEN TAVERN, Inc.

KABARETAS

VYT. BELECKAS, savininkas

Baras, salė vestuvėms, parengimams, susirinkimams, etc.

1833 MADISON ST. BROOKLYN 27, N. Y.
Tel. EV 2-9586 (Prie Forest Ave. stoties) Ridgewood

PAUL'S RESTAURANT

LIQUORS - BEER - WINES
SKANŪS LIETUVIŠKI UZKANDŽIAI
Seštadieniais, sekmad'eniais
Griežia J. Mortotaičio, lietuviškas orkestras
Sav. P. Višniauskas
31 Spring St., New Britain, Conn. Tel. BA 3-9771

Republic Wine & Liquor Store

322 Union Ave. Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

SAV. M. IR J. JOKUBAICIAI

Didelis pasirinkimas įvairių vynu, degtinių, konjakų, midų šventėms bei kitoms progoms

JUOZO IR IZABELES MISIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

ROMAN FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
CHARLES J. RAMANAUSKAS
1113 Mt. Vernon Street Philadelphia 23, Pa.
POplar 5-4110

KARLONAS

FUNERAL HOME

280 Chesnut Street New Britain, Conn.
Tel. BA. 9-1181

CARROLL FUNERAL HOME, Inc.

PETRAS KARALIUS, savininkas

Laidotuvių direktorius ir balzamuotojas

74 Providence Street

Worcester, Mass.

PL 4-6757

PL 4-1165

DIRSA FUNERAL HOME

Joseph J. & Johanna H. Dirsas

51 PROVIDENCE STREET

WORCESTER 4, MASS.

PLasant 4-3501

PLasant 4-3865

NORKAS FUNERAL CHAPEL

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS
PAUL P. NORKUS

Mandagus patarnavimas mirusiesiems

1400 North 29th Street

Philadelphia 21, Pa.

POplar 9-3231

Norite geros—meniškos fotografijos

portreto, šeimos, vaikų, įvairių progų, vestuvių, krikštynų, gimtadienių, įvairių pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją?

Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

gyv. 422 Menahan St., Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Skambinti tel. HYacint 7-4677

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJIENOS

Nugriau Williamsburgh?

Yra projektas nugriauti senąjį Williamsburgho rajoną nuo Marcy Avenue iki upės. Tame rajone yra Angelių Karalienės parap. bažnyčia ir Balfio įstaiga. Visą rajoną numatyta apstatyti aukštais namais.

Alina Staknienė, lįpama iš automobilio, paslydo ant šaligatvio ir susilaužė koją.

Vitalis Žukauskas išvyksta į Chicago, kur vasario 1, sekmdienį, dalyvaus 'Draugo' romano premijos iškilmėse ir praves vakaro programą.

Juozas Ginkus po sunkios operacijos baigia sveikti namie. Prieš savaitę dr. V. Paprockas savo kabinete jam operavo mažą auglį šone. Ir ši žaizda baigia užgyti.

Registruoja kelionei Europon

New Yorko pabaltiečių grupė, susibūrusi apie "American Baltic Club", ir šiais metais organizuoja ekskursiją Europon. Klubo nariais gali būti visi pabaltiečiai, siekia aktyviai dalyvauti Amerikos pabaltiečių kultūriniam ir socialiniam gyvenime. Praėjusiais metais, dėl vietos stokos atrikus nemažai norinčiųjų, šiais metais rezervuotas milžinas, 100 vietų, 4 motrų, Boeing Stratocruiser lėktuvas. Ekskursija išskris iš Idelwild aerodromo birželio 19 į Frankfurt am Main, iš kur grįš liepos 11. Kelionė klubo nariams tik \$290.00 į abu galus. Ir šiais metais lietuvių kvotą tvarko A. Šalčius, 77 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y.

Lituanistikos semestras Fordhame

Ateinančią vasarą nuo liepos pradžios iki rugpjūčio 14 bus trečiasis lituanistikos semestras. Jau dvi vasaras būrys seselių ir jaunimo studijavo savo tautos kalbą ir kultūrą. Šią vasarą norime programą dar praplėsti. Dėstytojais kviečiame prof. Z. Ivinskį iš Romos, prof. O. Haleckį, prof. A. Senną, prof. Salį, prof. K. Pakštą, prof. A. Kučą, dr. A. Slepetytę, lekt. St. Barzduką ir vieną seselę lituanistę — moderatore seselių reikalams. Bus dėstoma: lietuvių kalba, literatūra, tautosaka, kalbos istorija, Lietuvos istorija, archeologija, geografija ir tautos menas. Šiems mūsų planams reikalinga iš anksto žinoti studentų skaičių. Todėl prašome norinčiųjų studijuoti 1959 vasaros semestru, nedelsiant užsiregistruoti. Šią pirmąją registruojamas kambarius vie nam asmeniui. Atskiras įėjimas. Prie gero susiekimo Jamaicos linija. Skambinti MI 7-2658.

Andrius - Jonas, sūnus Donato ir Aldonos Stanaitytės Gasiūnų, pakrikštytas Apreiškimo parapijos bažnyčioje sausio 25 d. Krikštijo kun. Vyt. Demikis.

Ona Juočiėnė, gyv. 218 No. 7th St., Brooklyn, N. Y., mirė sausio 23. Palaidota iš Apreiškimo parap. bažnyčios sausio 26 d.

Jonas Kaupas gyv. 1738 St., Brooklyn, N. Y., mirė sausio 23. Palaidotas iš Apreiškimo parap. bažnyčios sausio 26 diena.

Adolfas Šeputis sunkiai sirgįo ir paguldytas šv. Klarios ligoninėje Manhattan dr. A. Snieškos priežiūroje.

Balfo centras iš Amerikos vyskupų pravesto rūbų rinkliavo per NCWC gavo daugiau kaip 50.000 svarų rūbų, kuriuos persiuntė Vokietijos lietuviams.

Punsko lietuviams Balfo centras pereinatis metais išsiuntė arti 1,000 rūbų, maisto ir vaisių siuntinių.

ALTO New Jersey skyrus Vasario 16 šventės minėjimą rengia vasario 15 d., 3 val. p.p. Šv. Jurgio salėje Newark, N.J. Smulkia šventės programa bus paskelbta vėliau.

Jonas Karvelis, Chicagos lietuvis prekybininkas, šiomis dienomis lankėsi New York'e siuntinių į Lietuvą persiuntimo reikalais. J. Karvelis Chicagoje turi siuntiniamis į Lietuvą siųsti agentūrai.

Kunigunda Večkienė, gyvenusi 18 Stagg St., Brooklyn, N. Y., ilgą laiką sirgusi mirė sausio 25 Kings County ligoninėje. Palaidota iš Angelių Karalienės parap. bažnyčios trečiadienį sausio 28 švč. Trejybės kapinėse Brooklyne.

traciją galite atlikti laišku. Tik parašantisime siųsime registracijos formuliarius ir katalogą. **Sąlygos:** studentams už lituanistikos dalykus duodami kreditai. Už mokslą mokėti ne reikės, nes dar turime stipendijų už mokslą sumokėti (stipendijos dr. J. Kazicko ir dr. K. Valiūno). Tačiau reikia paskui būti užsiregistruoti. Pirmosios registracijos laikas baigiasi vasario 27. Antroji registracija nurodyta kataloge.

Likimas Lituanistikos insti tuto Fordhame priklauso nuo mūsų visos visuomenės. Insti tuto vadovybė deda visas pastangas išlaikyti šią instituciją, ją tobulinti, bet likimas šio lietuviškos kultūros židinio yra visuomenės rankose. Todėl ins tituto vadovybė kreipiasi į mūsų jaunimą, į lietuviškas vie nuolijas, kunigus, tėvus, į visus geros valios lietuvius, prašydama padėti mums suburti didesnį skaičių jaunimo ir seselių mokytojų. Mes tikimės, kad

DARBININKO vakaro programos dalyviai: Bostono jaunimas, Ona Ivaškiėnė, solistė Stella Končienė, muzikas Aleksis Mrozinskas. Nuotr. V. Maželis.

DAINŲ IR ŠOKIŲ PYNĖ DARBININKO VAKARE

Sausio 24, šeštadienį, šv. Juozapo parapijos salėje, įvyko Darbininko vakaras — koncertas. Svečiavosi Bostono jaunimas, kuris, vadovaujamas Onos Ivaškiėnės, išpildė šokių pynę ir dainavo solistė Stella Volani Končienė.

Onos Ivaškiėnės tautinių šokių grupė, viena iš seniausių Amerikoje, rodo ypatingai didelę veiklą. Ji nuolat šoka Bostone ir jo apylinkėse, dažnai pasirodo televizijoje, tautų festivaliuose, tuo garsindama lietuvių vardą, supažindindama su lietuvių tautiniais šokiais. Tad buvo įdomu pamatyti jos darbą ir laimėjimus.

Šiam koncertui Ona Ivaškiėnė parengė išsiningus plastinius ir tautinių šokių pynę, pavadindama ją "Suk, suk ratelį".

Atsisveikinimo vakariėnė su Tėv. A. Bernatoniu, uoliu Balfo darbuotoju Vokietijoje, rengia N. Y. Liet. Bendruomenės apygarda vasario 22 d. Liet. Pilies klubė.

Blynų vakariėnė rengia zarsiečių ryšiams palaikyti komitetas vasario 2 d., 8:30 v.v., Atletų Klubu salėje.

VINCO KUDIRKOS MINĖJIMAS SOUTH BOSTONE

Sausio 18 Lietuvių Bendruomenė Bostone paminėjo V. Kudirkos gimimo 100 m. sukaktį. Minėjimą pradėjo rengimų komisijos pirmininkas J. Kapočius. Prof. J. Puzinas apibūdino V. Kudirkos laikus, jo asmenį, nuveiktus darbus ir jo reikšmę. Toliau ėjo K. Inčiūros parašyta ir A. Gustaitis atkurta pjesė "V. Kudirka". Tai antras, atnaujintas V. Kudirkos pastatymas su eile naujų artistų, naujomis dekoracijomis (senosios likę Čikagoje po gastrolių). Pirmas pastatymas buvo 1957 sausio 13.

Sis pastatymas, atrodo, dar

šiais metais ir vyrų vienuolynai atsitys mums savo kandidatų. Ne pinigų mes prašome, bet lietuviškų širdžių.

Pereitą vasarą Skautų Sąjunga buvo atsiuntusi skautą A. Saulaitį, jr. studijuoti lituanistiką. Jam Skautų Sąjunga buvo paskyrusi stipendiją pragyvenimui New York'e. Šią vasarą Lietuvos Vyčių sąjunga atsiunčia savo stipendiatą stud. Algirdą Budreckį. Būtų džiugu, kad ir kitos jaunimo organizacijos susirūpintų tuo pačiu reikalu ir pasektų skautų ir vyčių ir vyčių pėdomis. Vienas iš pirmųjų užsiregistravo ir Lietuvos atstovo Washingtono J. Kajecko sūnus A. Kajeckas.

Registracijos ir visais informacijos reikalais kreiptis adresu: Rev. Father W. Jaskevičius, S.J., Lithuanian Program, Fordham University, New York 58, N.Y., arba skambinti Fordham 75400, Ext. 218.

T. V. Jaskevičius, S.J. Lituanistikos Inst. Direktorius

Visa muzika buvo įrašyta į magnetofono juosteles ir leidžiama per garšalkalbius. Suviena pertrauka ir ėjo šokiai be sustojimo. Kai baigdavosi vienas šokis, tuoj išjungdavo nauji šokėjai ir pradėdavo kitą. Ypač išradingi ir įdomūs buvo perėjimai iš vieno šokio į kitą.

Daugelis tautinių šokių žinomi, kaip blezdingėlė, malūnas, žustas, kubilas. Norėdama pajavairinti, Ona Ivaškiėnė idėjo dainų, kurias irgi interpretavo saikingu ritiniu judėsiu. Taip susidarė naujos spalvos visoje šokių pynėje. Daugiausia dėmesio susilaukė ilgesinga sadutė.

Programos pradžioje visa grupė, o joje buvo apie 30 šokėjų, atžygiavo iš salės gilumos, palydint maršui. Sustojusi scenoje ir pradėjo šokius. Pirmoje dalyje pašoko: jonkelį, blezdingėlę, sakė mane šokia, kalvelė, klumpakojė, lietus lijo, kubilą, šustą, rugučius, kur Nemunas ir Dauguva, kepurinė, mikitą, atskrend sakalėlis, kas bus močiutė, oželį, pas darželį trys mergelės, tryptinį; antroje dalyje, suktinį, rūtelių darželį, čigonėlį, kur tas šaltinėlis, sadutė, linėlius raunu ne

viena, fantazija, malūna, suk, suk ratelį. Viso buvo išpildyta 27 šokiai.

Solistė Stella Volani-Končienė turi puikų sodrų ir galingą balsą. Nors ji itališkos kilmės, bet koncertatorią baigusi Kaune, dainavusi Kauno operoje, puikiai kalba lietuviškai. Besibaigiant pirmajai programos daliai "apsirengusi tautiniu kostiumu nuotaikingai išpildė šias dainas: J. Gruodžio — Visur tyla, E. Laumenskienės-Tulpės, V. Jakubėno — Plaukia antelė, J. Gruodžio — Burta! Antrąją programos dalį pradėjo dainomis: C. Saint-Saens — arija iš op. "Samsonas ir Dalilė", S. Schubert — Erlkoenig, R. Schumann — Fruelings Nacht. Publika dainininkę sutiko šilta, o ji nesigailėjo bisuoti.

Akomponavo Aleksas Mrozinskas. Pabaigoje svečiams išteikta gėlių.

Jau buvo tradicija, kad Darbininkas savo vakarams atveždavo iš kitur vaidinimus, šiais metais vaidinimas numatomas po Velykų. Po vakaro programos šokiam grojo R. Butrimo orkestras. Vakaram buvo susirinkę gausiai vyresnųjų ir jaunimo.

niškis (atsisakęs geros dozės šaržo jis žymiai geresnis), B. Leonavičius — K. Malinskas, C. Leonavičius — P. Bliūmas, Leonavičienė — A. Daukantiėnė, Baluckienė — F. Karosienė, — visi jie būdingi ir gyvi. Ypatingo plojimo susilaukė dr. Chlebinskis — A. Gustaitis, vakar susilaužęs ranką, o šandien pajėgias vaidinti užauninką daktarą, besijuokiantį ir žiūrovą bejuokiantį. Zanddarų kapitonas Kylosujevas — St. Santvaras šį kartą dar labiau išlaikytas, audringai reiškią savo meilę Marijai, jaunesnės, tarsi atgijęs (gal aktorius, eidamas scenon, dar nežinojo, kad prie įėjimo į salę publika jau pirkto J. Kapočiaus tik ką išleista poeto St. Santvaro rinktinę lyriką "Atdari langai!"). Sutvirtėjęs ir knygnešys Galinis — P. Averka, jautrus užsidegėlis Andriukas — G. Karosas; kietas suvalkiečių ūkininkas Kudirkos tėvas — V. Lendraitis, jautri seselė Joniška — V. Vakauzaitė, kunigėlis — J. Zaranke, fanatiškai prie daktaro prisirišusi Agota — V. Malinauskaitė, išdavikas Leskaus-

BOSTONO ZINIOS

Paliesti ir lietuviai

South Boston Tribune 41 nr. 1958 m. davė 1959 metų žymesnių įvykių chronologiją pamėnesiui. Ten iš lietuvių reikalų pažymėta, kad vasario 16 visos lietuvių organizacijos susirenka į High School Lietuvos nepriklausomybės minėti, kur yra duodama graži programa.

Darius Lapinskas,

Bostone jau pasižymėjęs jaunas muzikas kompozitorius pianistas, jau 2 metai Trossingene, Vokietijoje, studijuoja muziką ir šią vasarą diplomuotas grįš į Bostoną, ketindamas gyvenime verstis kaip muzikas.

Medžiotų draugijos

vardu Rod and Gun Club So. Bostone, valdyboje siemet yra du lietuviai: pirmininku Alexander Bernoth (Bernotas) ir nariu Charles Markelionis.

Dana E. Gedmintaitė,

gabi studentė ir užsispyrusi lietuvaite, vienintelė iš studentų lietuvių yra įrašyta į moksle pirmaujančiųjų garbės lapą, kaip praneša South Boston Gazette 29 nr., 1959 metais.

Minkų radijo valandos

25 metų sukaktuvių vakaras Liet. piliečių klubo salėje bus vasario 8 d., 3 v. popiet.

"Darbininko" kalendoriumi, papuoštu lietuviškais ir katalikiškais paveikslais, susidomėję ir pavergtosios Lietuvos žmonės, ir jie tų kalendorių nori susilaukti. So. Bostone jų galima gauti pirkti Lithuanian Furniture baldų prekyboje, 366 W. Broadway.

Retas misionorius

Prof. dr. Juozas Venskus, jėzuitas, iš Urugvajaus (Soriano 1472, Montevideo) yra atekliavęs į JAV ir ilgiau apsisisto Bostone, inteligentams lietuviams sausio 18-25 dienomis 9 v. ryto ir 7:30 v. vakare vedė rekolekcijas. Atpuolamu laiku jis mieliai lankė ir lietuvių vakarus bei lietuvių įstaigas.

Jis yra baigęs net tris fakultetus, yra įgudęs ir žemaitiškai nuoširdus mokslo vyras. Užtat Lietuvoje jis su entuziazmu visados būdavo sutinkamas ir išklausomas rekolekcijose visų lietuvių inteligentų be pažiūrų skirtumo. Tai ir didelis psichologas ir net su kaupu žiningas žmogus.

Juozas Raškauskas, susipratęs vyresniosios kartos lietuvis, gyv. 225 'L' St., So Bostone, po sunkios operacijos sveiksta Corney ligoninėje.

kas — V. Strolia, jo meilužė Barbora — L. Šmitaitė, knygnešys Vidmantas — B. Mickevičius, Kražių moterėlė — A. Vakauziėnė, Česka — K. Mickevičius, Gresė — G. Karosaitė, tarnaitė — L. Ketauskaitė muzikantai: V. Ir H. Strolis, Eikinas ir P. Kovacs. V. Strolis pritaikinta muzika veikalo nuotaiką dar sustiprino. Veikalui baigiantis, pasigirdus Lietuvos himno melodijai, publika sustojusi giedojimo himno žodžius. Minėjimas baigtas V. Izbicko padėkos žodžiu režisieriams I. Tvirbutiui ir A. Gustaitiėnėi ir visiems programos dalyviams, gėlėmis, dovanomis ir gausiais plojimais. Publika buvo 400.

V. Kulbokas

Prieinamausiomis kainomis su labai gerom išsimokėjimo sąlygom ir pristatymu į vietą patarnauja visiem lietuviams

BALDŲ KRAUTUVĖ

kurioje galima gauti visam butui moderniškiausius baldus, įvairiausias lempas, vaikams lovutes, virtuvės reikmenys ir k. Kreipkitės adresu:

**ONA IVASKIENE
LITHUANIAN
FURNITURE CO.**

366 West Broadway,
So. Boston 27, Mass.

Off. Telp. AN 8-4618
Res. AN 8-5961

Krautuvelyje taip pat galima gauti DARBININKA, pratęsti prenumeratą arba užsisakyti naujai ir kreiptis visais DARBININKO reikalais.

Priimami taip pat skelbimai.

JAU PASIRODE RINKOJE

naujos konstrukcijos ir naujos formos RAŠOMOSIOS MASINĖS, kurios pilnai atstoja raštinės tipo mašinas, o yra lengvos ir mažos.

Katalogų ir kt. reikalaukite (gausite veltui):

J. L. GIEDRAITIS,
1632 Broad Street
Hartford, Conn.,
patarnaus sažinimai.

William J. Drake- Dragūnas

LIETUVIS ADVOKATAS

Telefonas JAMAICA 6-7272

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

Stephen Aromiskis

(ARMAKAUSKAS)

Graborius-Balsamuotojas

MODERNISKA KOPLYCIA

423 Metropolitan Ave.

Brooklyn, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)

FUNERAL HOME

M. P. BALLAS—Direktorius

ALB. BALTRONAS-BALTON

Reikalų Vedėjas

660 Grand Street

Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS

BALSAMUOTOJAS

231 Bedford Ave.

Brooklyn, N. Y.

J. B. Shalins- Šalinskas

Laidotuvių Direktorius

84-02 JAMAICA AVE.

(prie Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteiktam garbingas laidotuves.

Koplyčios nemokamai visose

miesto dalyse; velkia ventilacija

Tel. VVirginia 7-4499

Waitkus FUNERAL HOME

197 Webster Avenue

PRANAS WAITKUS

Laidotuvių Direktorius

ir Balsamuotojas

Cambridge, Mass.

NOTARY PUBLIC

Patarnavimas dieną ir naktį

Nauja moderniška koplyčia šer-

menims dykai. Aptarnauja Cam-

bridge ir Bostono kolonijas žem-

niausiomis kainomis. Kainos tos

paties ir į kitus miestus.

Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

Lietuvos Arsiminimų
RADIO VILNIA
JAVIŠKUS METUS DAINOMIS.
MUZIKRA LIETUVIŠKŲ ŽODŽIŲ
PRIMENA DIDŽIOJO NEW YORKO
NEW JERSEY IR CONNECTICUT
LIETUVIAMS NURYVIA
MUSI TEVIŲ KRAŠTA
SEŠTADIENIAIS nuo 4:00-7:00
1530 KIL. 97.9 MHz FM
stotis WEVD
DIREKTORIUS JOKUBAS J.

STUKAS
264 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
WAVERLY 6-3325